

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

YASAMA DÖNEMİ

24

YASAMA YILI

3

**SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ
KOMİSYONU**

TUTANAK DERGİSİ

13 Haziran 2013 Perşembe

**SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ
KOMİSYONU**

GÖRÜŞME TUTANAKLARI

13 Haziran 2013 Perşembe

---0---

K O N U

Sayfa

Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun Tasarısı (1/787)

1:19

İ Ç İ N D E K İ L E R

Sayfa

BİRİNCİ OTURUM

1:19

Fatih METİN (Gümrük ve Ticaret Bakan Yardımcısı)	1:4, 9, 17:18
Alim IŞIK (Kütahya)	4:5, 17
Mehmet GÜNAL (Antalya)	5
Mustafa ÖZTÜRK (Bursa)	5:7, 13:15, 16
Mehmet Ali SUSAM (İzmir)	7:9, 13:16, 17
Bir Temsilci	8
Ünal KACIR (İstanbul)	8, 9, 11, 14
Nihat ZEYBEKÇİ (Denizli)	8, 9:10, 12
Kemal DEĞİRMENDERELİ (Edirne)	11, 16
Osman AYDIN (Aydın)	11:13, 14, 16
Soner AKSOY (Kütahya)	14, 15:17
Orhan KARASAYAR (Hatay)	14
Sıtkı YILMAZ (TÜDEF Başkanı)	17
Önerge	18
Fatih METİN (Gümrük ve Ticaret Bakan Yardımcısı)	18, 19
Soner AKSOY (Kütahya)	18, 19
Mehmet Ali SUSAM (İzmir)	19
Sıtkı YILMAZ (TÜDEF Başkanı)	19
Mustafa ÖZTÜRK (Bursa)	19

Açılma Saati: 14.34

Kapanma Saati: 16.10

13 Haziran 2013 Perşembe

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 14.34

BAŞKAN: M. Mücahit FINDIKLI (Malatya)

BAŞKAN VEKİLİ: Hüseyin ÜZÜLMEZ (Konya)

SÖZCÜ: Halil MAZICIOĞLU (Gaziantep)

KÂTİP: Mustafa ÖZTÜRK (Bursa)

0

BAŞKAN – Sayın Bakanım, çok değerli Komisyon üyesi arkadaşlarım, değerli davetliler, kıymetli basın mensupları; hepiniz hoş geldiniz.

Yeterli çoğunluğumuz vardır. Gündemimizde yer alan konuları görüşmek üzere toplantıyı açıyorum.

Bugün Gümrük ve Ticaret Bakanlığı'nca hazırlanan ve 04/06/2013 tarihinde Başkanlığa sunulan ve Başkanlıkça, 07/06/2013 tarihinde, tali komisyon olarak Adalet, Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm, Plan ve Bütçe ile Avrupa Birliği Uyum komisyonlarına, esas komisyon olarak da Komisyonumuza havale edilen (1/787) esas numaralı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun Tasarısı'nı görüşmek üzere toplanmış bulunuyoruz.

İç Tüzük'ün 26'ncı maddesindeki “komisyon gündemine hâkimdir” hükmü uyarınca, Komisyonumuzda bulunan (2/34), (2/49), (2/109), (2/280), (2/461), (2/576) ve (2/726) esas numaralı kanun teklifleri tasarıyla ilgili görüldüğünden, tasarı ile bu kanun tekliflerinin, İç Tüzük'ün 35'inci maddesi gereğince, birleştirilerek görüşülmesini ve görüşmelerde (1/787) esas numaralı Kanun Tasarısı'nın esas alınmasını oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Değerli misafirler, tasarının tümü üzerinde görüşmeleri açıyorum.

İlk sözü Hükûmet adına Sayın Bakan Yardımcıma veriyorum.

Buyurun Sayın Bakanım.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKAN YARDIMCISI FATİH METİN – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; sizleri en derin saygılarımla selamlıyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; kültürümüzde Selçuklu ve Osmanlı dönemlerindeki ahilik sistemi ve lonca teşkilatına kadar uzanan “tüketicinin korunması kavramı” güçlüler karşısında zayıfların korunması ihtiyacından doğmuş olup tüm dünyada temel bir insan hakkı olarak kabul edilmektedir. Bilindiği üzere, son elli yıl içinde büyük bir hızla yaşanan bilimsel ve teknolojik gelişmeler insan hayatını oldukça kolaylaştırmış, tüketim açısından seçeneklerimiz çoğalmıştır. Gümrük duvarlarının kaldırılması ve ekonomik entegrasyonların kurulmasıyla birlikte, ticari anlamda, ülkeler arasındaki sınırlar önemli ölçüde kalkmıştır. İnsanların özgürce bir ülkeden başka bir ülkeye gidebilmesi ve interaktif satış yöntemlerinin geliştirilmesiyle birlikte daha çok ürün ve hizmet tüketicilere ulaşmaya başlamıştır. Bu dinamik alışveriş ortamı doğal olarak “tüketicinin korunması” kavramını modern dünyanın en güncel konularından biri hâline getirmiştir. Bugün artık tüketicinin korunması konusu çağdaş ülkelerin üzerinde en çok durduğu ve politikalar ürettiği alanlardan biri hâline gelmiştir.

Tüketicinin korunmasına ilişkin düzenlemeler, tüketicilerin sağlığının ve ekonomik çıkarlarının korunmasının yanı sıra belli standart ve kalitede mal ve hizmet üretimine imkân sağlamaktadır. Bunun sonucu olarak bir taraftan tüketici daha üst kalitede mal ve hizmete ulaşırken, diğer taraftan üreticiler dünya standardında üretim yapmak mecburiyetinde kalmaktadırlar. Bu durumda, üreticiler otomatik olarak dünya markalarıyla rekabet edebilir bu duruma girmek için çaba göstermektedirler. Dolayısıyla, tüketicinin korunması konusu ülke ekonomisinin olumlu yönde gelişmesine katkıda bulunan önemli bir faktör olarak ortaya çıkmaktadır.

Bildiğiniz gibi, Anayasa'mızın 172'nci maddesinde yer alan “Devlet, tüketicileri koruyucu ve aydınlatıcı tedbirler alır, tüketicilerin kendilerini koruyucu girişimlerini teşvik eder.” hükmüyle tüketicinin korunması konusu devlet güvencesine alınmıştır. 1995 yılına girinceye kadar tüketicinin korunması konusu genel hukuk kuralları çerçevesinde korunmaya çalışılmıştır. Ancak gelişen ve değişen satış teknikleri, büyüyen ve kurumsallaşan firmalar karşısında bireysel olarak tüketicileri bu genel hukuk kurallarıyla korumak

yetersiz kalmıştır. Bu nedenle, ülkemizde ilk defa 1995 yılında çıkarılan Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun olan özel bir yasayla tüketiciler koruma altına alınmıştır, 2003 yılında da büyük bir değişikliğe, kapsamlı bir değişikliğe gidilerek tüketicilerimize yeni haklar getirilmiştir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; mevcut 4077 sayılı Kanun 76 milyon tüketicimizi ilgilendiren ve tüm sektörlerde uygulanacak ortak kuralları belirleyen çerçeve bir kanun olmasına rağmen, ülkemizde ve dünyada meydana gelen değişim ve gelişim karşısında, sorunları gidermekten ve ihtiyaçları karşılamaktan uzak bir hâle gelmiştir.

Diğer taraftan, yeni Borçlar Kanunu'yla Türk Ticaret Kanunu'nun tüketici haklarına getirmiş olduğu yeniliklere ve özellikle ayıplı mal, genel işlem koşulları, taksitli satışlar, ön ödemeli satışlar ile haksız rekabet ilkelerinde yapılan yeni düzenlemelere paralel değişikliklerin yapılması elzem hâle gelmiştir.

Bunun yanı sıra, 2007 yılında açılan ve kapanması için mevzuat uyumunun beklendiği "Tüketicinin ve sağlığın korunması" faslının da kapanabilmesi için Avrupa Birliği yönergelerinin de uyumlaştırılması, vatandaşlarımızın asgari olarak Avrupa Birliği ülkeleri ve dünyanın diğer gelişmiş ülkelerindeki tüketicileri koruyucu, yasal mevzuatta yer alan haklardan faydalandırılması amacıyla da kanunda değişiklik yapılması ihtiyacı doğmuştur.

Ayrıca, Bakanlığımıza, tüketici mahkemeleri ve tüketici sorunları hakem heyetlerine yapılan tüketici şikâyetleriyle, başta tüketici dernekleri olmak üzere, tüketiciyle ilgili tüm tarafların temsil edildiği Tüketici Konseyi kararları analiz edilerek tüketicilerin yoğun olarak problem yaşadığı alanlar tespit edilmiş ve bu problemlere çözüm getirmek için yeni bir kanunun ele alınması gereği hasıl olmuştur.

Bu amaçla, 2011 yılında, tüketici hukuku alanında önemli çalışmaları bulunan akademisyenler ile Bakanlığımız yönetici ve uzmanlarından oluşan özel bir çalışma komisyonu oluşturulmuş ve mevcut kanunun hemen hemen bütün maddelerinde bir değişiklik ihtiyacının ortaya çıkması nedeniyle, kanunun değiştirilmesi yerine yeni bir kanunun hazırlanmasının daha uygun olacağı değerlendirilerek yeni bir Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun Tasarısı taslağı hazırlanmıştır.

Özellikle şunu ifade etmek isterim: Tasarı taslağının hazırlık sürecinde çok şeffaf bir süreç izlenmiştir. Kanun tasarısı taslağı 23 Ağustos 2012 tarihi itibarıyla kamuoyunun görüşüne açılarak başta sivil toplum örgütleri olmak üzere, 96 kurum ve kuruluşun görüşüne sunulmuştur. Ayrıca, İnternet sayfasında kamuoyuyla paylaşılan taslakta ilgili pek çok kurum, kuruluş ve tüketicimiz de görüşlerini Bakanlığımıza iletmıştır ve bunun sonucunda da bu hâliyle hazırlanan 9 kısım ve 87 maddeden oluşan kanun tasarısını yüce Meclisimizin takdirine sunduk.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bu safhada bu tasarıyla neleri hedefliyoruz, onları size arz etmek isterim. Tasarının, başta 76 milyon tüketicimiz olmak üzere, tüm imalat ve ithalat sektörünü, tüketiciye mal ve hizmet sunan tüm esnaf ve tacirler ile bunların meslek örgütlerini, tüketicinin korunması alanında faaliyet gösteren tüm STK'ları, diğer kamu ve kamu kurum ve kuruluşlarını ilgilendiren ve tüm sektörlerde uygulanacak ortak kuralları belirleyen çerçeve bir kanun olmasını hedefledik.

Diğer taraftan, tasarının hedefleri arasında, tüketicilerin işlem yaptığı tüm piyasalarda "bilinçli tüketici, basiretli tacir" ilkesinin esas alınması, tüketicilerin mahkeme dışı çözüm organları aracılığıyla haklarını etkin, hızlı ve masrafsız arayabilmelerinin önünün açılması, tüketiciye tanınan hakların tahkim edilmesi ve buna paralel olarak ürünlerde kalite standardının yükseltilmesi, bürokratik işlemlerin azaltılması, piyasadaki rekabet ortamının genişlemesine katkı sağlanması, tacirler arasındaki haksız rekabetin önlenmesine katkı sağlanması bulunmaktadır.

Değerli Başkanım, değerli milletvekilleri; bu kanun ile neler getiriyoruz, özetle bunları da sizlere ifade etmek istiyorum.

Ama ondan önce, Bakanlık olarak, bu tasarının genel içeriğine girmeden önce, şu önemli hususu sizlere paylaşmak istiyorum; şu hazırladığımız tasarı taslağıyla şunu iddia ediyoruz: Şu andaki dünyanın gelişmiş ülkeleri ve Avrupa Birliğinin de önünde tüketicilerimize hakların olduğu, daha ileri hakların getirildiği bir tasarımı sizlere arz etmiş oluyoruz.

Şöyle konu başlıklarıyla sizlere arz etmek istiyorum: Tüketici hakem heyetleri, Tüketici Konseyi, Reklam Konseyi gibi tüketicilerin hak arama yollarını kolaylaştıran ve seslerini duyurmalarına imkân veren kuruluşlar yönüyle, ayıplı mal, taksitli satışlar, ön ödemeli konut satışları, abonelik sözleşmeleri gibi alanlarda ve bankacılık sektöründe tüketiciden alınan ücretlerin sınırlandırılması ve tüketicilere ücretsiz bir kredi kartı sunulmasının zorunlu hâle getirilmesi gibi hususlarda ileri düzenlemeler içermektedir. Tüketicileri daha ileri seviyede korumaya yönelik tedbirlerin alınması, tüketicilerin hak arama yollarının kolaylaştırılması, tüketicinin bilgilendirilmesine ağırlık verilmesi, bürokrasinin azaltılması ve hakkaniyete uygun bir ceza sisteminin oluşturulması amacıyla

hazırladığımız yeni kanun tasarısı taslağı, mevcut düzenlemelerin birçoğunda değişiklik öngörmenin yanı sıra, mevcut kanunda yer almayan yeni düzenlemeler de getirmektedir. Bu yeni düzenlemeleri de sizlere konu başlıklarıyla arz ediyorum.

Birincisi: Evrensel bir hak olan, tüketicilerin bilgilendirilmesi esas alınarak birçok alanda tüketicilerin sözleşme imzalamadan önce bilgilendirilmesi zorunluluğu ve tüketiciden talep edilen her türlü ücret ve masrafa ilişkin bilgilerin sözleşmenin eki olarak tüketiciye ayrıca verilmesini zorunlu hâle getirdik.

Küçük puntolarla ve karmaşık olarak düzenlenen sözleşmelere son verilerek tüketicilerle imzalanan tüm sözleşmelerin açık, anlaşılabilir, okunabilir ve en az 12 punto büyüklüğünde düzenlenmesini zorunlu hâle getirdik.

Sözleşmede öngörülen koşulların keyfi bir şekilde, sözleşme süresi içerisinde tüketici aleyhine değiştirilmesini engelledik.

Tüketiciden haksız olarak talep edilen ücret, masraf ve komisyonların alınmasının önüne geçtik.

Temerrüt hâli de dâhil olmak üzere, tüketici işlemlerinde bileşik faiz uygulamasına son verdik.

Mevcut kanunda yedi gün olan cayma sürelerini on dört güne çıkarttık ve yeni olarak ön ödemeli satışlar, tüketici kredi sözleşmeleri ve finansal hizmetlere ilişkin mesafeli sözleşmeler ile taksitli satış sözleşmelerinde cayma hakkı getirerek tüketicilerimizin haklarını genişlettik.

Ayıplı mal ve hizmette ihbar mükellefiyetini kaldırdık ve tüketiciye sağlanan hakları tüketici lehine genişlettik.

Tüketici kredisi ve konut finansmanı sözleşmelerinde tüketicinin isteği dışında sigorta yaptırılması uygulamasına da son verdik.

Firmalar inşaat ruhsatı almadan, "maketten satış" olarak da bilinen ön ödemeli konut satış yapamayacak ve tüketicilerin yaşayabileceği mağduriyetlerin önlenmesi amacıyla, bina tamamlama sigortası yaptırılmasını bu taslakla zorunlu hâle getirdik.

Mağduriyetlerin en çok yaşandığı, iş yeri dışında yapılan satışlarda -bunun diğer ismi, halk dilindeki ismi kapıdan satışlar- tüketicilerin haklarını genişlettik ve kapıdan satış yapacakların Bakanlığımızdan izin almasını zorunlu hâle getirdik.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; günümüzde 21 milyar TL ticaret hacmine ulaşmış olan ve pazardaki payını her geçen gün artıran, İnternet, telefon, katalog ve benzeri yollarla kurulan mesafeli sözleşmeleri ayrıntılı olarak düzenleme altına aldık. Günümüzde hızla arttığı gözlemlenen finansal hizmetlerin mesafeli satışlarını düzenleme altına aldık. Böylece, Avrupa Birliği yönergesini de ilk defa iç hukukumuzla aktararak tüketicilerimize yeni haklar getirmiş olduk.

Milyonlarca yerli ve yabancı turisti ilgilendiren devre tatil, devre mülk ve paket turlarla ilgili, tüketicilerimize yeni haklar tanıdık bu tasarıyla.

Yine, elektrik, su, doğal gaz, İnternet, telefon ve benzeri tüm aboneliklerde tüketici istediği zaman abonelik sözleşmesini feshetme hakkına sahip olacak ve abonelik sözleşmesinin feshi artık sözleşmenin kurulmasından daha ağır şartlara bağlanamayacak.

Gazete ve dergi gibi süreli yayın kuruluşlarınca düzenlenen promosyon kampanyaları daha sıkı kurallara tabi tutulacak.

Gerçeği yansıtmayan indirimli satış kampanyalarını yasakladık ve daha sıkı bir şekilde denetlenmesinin önünü açtık.

Yine bu tasarıımızda, tüketicilerin bilinçlendirilmesine yönelik çalışmalarını artıracacağız, bu yönde, ders kitaplarına tüketici haklarına ilişkin bölümler konulmasını, radyo ve televizyonlara tüketiciyi bilinçlendirici programlar yapma, yayınlama zorunluluğunu da getirmiş olduk.

Bir diğer önemli husus: Tüketiciyi aldatıcı veya onun tecrübe ve bilgi noksanlıklarını istismar edici, can ve mal güvenliğini tehlikeye düşürücü, şiddet hareketlerini ve suç işlemeyi özendirici, kamu sağlığını bozucu, hastaları, yaşlıları, çocukları ve engellileri istismar edici ticari reklam yapılmasını da önlemiş olacağız.

Saldırgan ve aldatıcı nitelikte olan her türlü haksız ticari uygulamayı da bu tasarıyla engellemiş oluyoruz. Ticari reklamlar ile haksız ticari uygulamaları denetleyecek olan Reklam Kurulunun etkin, hızlı ve verimli çalışması ve usul ekonomisinin sağlanması amacıyla yeniden yapılandırılmasına yönelik düzenlemeleri hayata geçireceğiz.

Tüketicilerin hak arama yolları açısından önemli görev üstlenen ve kararları bağlayıcı olan tüketici hakem heyetlerinin etkin çalışmasını sağlayacak ve kapasitesini güçlendirecek tedbirler olarak tüketicilerin hak arama yollarını kolaylaştırıp mahkemelerin de iş yükünü önemli ölçüde azaltıyoruz.

Tüketici haklarını ihlal edenlere uygulanacak idari para cezalarını caydırıcı, orantılı ve belirli olması ilkelerini göz önünde bulundurarak yeniden düzenlemiş olduk.

Netice itibarıyla, tüm dünyada kabul edildiği üzere, sağlıklı ekonomik bir yapının inşası tüketicilerin etkin bir şekilde korunduğu bir piyasa sistemiyle mümkün olabilmektedir. Bu itibarla, getirilen yeni düzenlemeler tüketicilerimiz için etkin bir koruma düzeyi tesis etmekle birlikte, inşallah, sağlıklı bir ekonomik yapının inşasına da katkı sağlayacaktır.

Tüm bu düzenlemeleri içeren Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun Tasarısı'nı yüce Meclisimizin takdirlerine sunuyoruz. Yüce Meclisimizin değerlendirmeleri neticesinde nihai şeklini alıp yasallaşmasını planladığımız bu tasarıyla, inşallah, tüketicilerimiz birçok Avrupa ülkesindeki ve diğer gelişmiş ülkelerdeki haklardan daha ileri hakları da elde etmiş olacaktır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bu vesileyle, tüketicilerimize önemli haklar sağlayan bu önemli tasarının hazırlanmasında ve yasallaşması sürecinde katkısı olan başta çok değerli mesai arkadaşlarıma, Gümrük ve Ticaret Bakanlığı personeline ve bu süreçte bizimle beraber çalışan Bilim Komitesindeki değerli hocalarımıza ve yine şeffaf olarak yürüttüğümüz bu süreçte desteklerini her zaman bizlere sunan tüketici derneklerimize, sivil toplum kuruluşlarımızın tamamına, kamu kurum ve kuruluşlarımıza ve emeği geçen herkese teşekkür ediyor, çok önemli yenilikler içeren yasanın milletimize, memleketimize, ülke ekonomimize ve tüm tüketicilerimize hayırlı olmasını diliyor, sizleri saygıyla selamlıyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Çok teşekkür ederim Sayın Bakanım.

Geneli üzerinde söz talepleri var, sırayla söz vereceğim.

Buyurun Sayın Işık.

ALİM IŞIK (Kütahya) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Sayın Başkan, değerli Komisyon üyesi arkadaşlarım, Bakanlığımızın değerli temsilcileri, saygıdeğer misafirler, basınımızın güzide temsilcileri; öncelikle hepinizi saygıyla selamlıyorum. Bu önemli kanun tasarısının hazırlanmasında emeği geçen herkese baştan teşekkür ederek ülkemize ve tüm tüketicilere hayırlara vesile olmasını temenni ederek sözlerime başlamak istiyorum.

Sayın Bakan Yardımcımızın da ifade ettiği gibi, 76 milyon insanımızı doğrudan ilgilendiren böyle bir tasarının özellikle 4 farklı tali komisyon tarafından mutlaka değerlendirileceğini düşünüyoruz.

Yine Sayın Başkanın açılışta isimlerini zikrettiği teklif numaralarının mutlaka değerlendirilip bu kanun tasarısıyla birleştirilebilecek olanlarının gündeme alınmasında yarar olduğunu düşünmekteyim.

Şimdilik 87 maddeden oluşan bu tasarının, inanıyorum ki, unutulmuş ya da görüşmeler sırasında değerli Komisyon üyelerinin de katkılarıyla çok daha fazla sayıda bir kanun tasarısı şekline dönüşeceğini beklemekteyiz.

Özellikle kredi kartları kullanımına ve borçların ödenmesine ilişkin bir düzenlemenin tüketiciler açısından mutlaka bu tasarıya ilave edilmesinde fayda olduğunu düşünmekteyiz.

Yine varlık yönetim şirketleri uygulamasının Türkiye'de bir kangrene dönüştüğü, bankaların tahsil edemediği alacakları daha sonra bu şirketler aracılığıyla âdetâ tüketicilerin elindeki mal varlığının neredeyse tamamını icraya verecek kadar cesaretlenmiş bir uygulamanın mutlaka bu tasarı kapsamında ele alınarak tüketiciler lehinde bir düzenlemeye ihtiyaç olduğunu düşünmekteyiz.

Yine bankaların almış olduğu komisyon ya da ek ücretler veya buna ilişkin taleplerin yine kontrol altına alınması açısından, her ne kadar bazı konularda ciddi düzenlemeler getirilmiş olmakla beraber, eksik olan konuların da tasarı metnine eklenmesinin yararlı olacağını düşünüyoruz.

Diğer taraftan, reklam politikaları ve bu politikaların denetimine ilişkin kuralların yine tasarıda var olan şekliyle yetersiz olduğunu, ilave bazı düzenlemelerin getirilmesi gerektiğini düşünmekteyiz.

Bir başka önemli konu: Sabit telefon hatlarından, kullanılmasa dahi abonelerin tamamından sekiz-on yıldır alınan ücretlerin artık bir sonu olması gerektiğini ve tüketiciler aleyhine olan bu durumun bu kanun kapsamında değerlendirilerek mutlaka bir düzene sokulması gerektiğini düşünmekteyiz.

Diğer taraftan, konut satışlarına ilişkin sözleşmelerden dönme hakkı her ne kadar kanunla getirilmiş olsa da bunu kullanacak olanlardan sözleşme bedelinin yüzde 2'si kadar masraf kesilmesi demek "Bu işe yanaşmayın." demek anlamına gelir. Bunun yeniden gözden geçirileceğini düşünmekteyiz.

Ayrıca, bugün konut kredisi almış olup da zamanında taksitlendirmiş ama durumu iyileştiği için "Ben bu krediyi peşin ödemek istiyorum." diyenlere getirilen yüzde 2'lik peşin ödeme cezasının mutlaka bu tasarı kapsamında değerlendirilip bir düzenlemeye ihtiyaç olduğunu düşünmekteyiz.

Ayrıca, 500 adet yeni raportör kadrosunun tahsisi amacıyla tasarıda düzenlemenin yer aldığı görülmektedir. Bu kadroların kullanımına ilişkin bir düzenlemeye ihtiyaç olduğunu düşünmekteyiz.

Bunun dışında, birçok konuda özellikle tüketicilerden gelen bazı taleplerin inaniyorum ki Komisyon üyelerimizde de birikmiş olanları vardır. Hepsinin derli toplu, bir tasarı içerisinde zikredilmesinin ülkemizin yararına olacağını düşünüyor ve bu amaçla tasarinin bir alt komisyona havale edilerek tüm tarafların görüşlerini aldıktan sonra Komisyonumuzda yeniden değerlendirilmesinin daha doğru bir yön olacağını ve bize zaman kazandıracığını düşünüyor, tekrar, tasarıya hazırlık aşamasında emeği geçenlere teşekkür ederek tasarinin hayırlı olması dileklerini iletiyor, saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Sayın Başkan, bize vermediniz, alacağımız var, tali komisyondan...

BAŞKAN – Size en son vereyim efendim.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – İsterseniz tali komisyon olarak...

BAŞKAN – Çok teşekkür ederim. Plan Bütçe “tali komisyon” olarak kendisini hiç tarif etmedi, bunun bir itiraf olarak kayıtlara geçmesini istiyorum.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Öyle yazmışsınız, Başkanlığınız öyle yazmış.

BAŞKAN – Sayın Öztürk, buyurun.

MUSTAFA ÖZTÜRK (Bursa) – Sayın Başkanım, değerli Komisyon üyesi arkadaşlarım, Bakan Yardımcımız, sektörümüzün değerli temsilcileri, tüketici dernekleri; ben de hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Öncelikle, şu anlık 87 maddeden oluşan kanun tasarısının hazırlanmasında emeği geçenlere teşekkür ediyorum.

Tabii, son yıllarda özellikle ticaretin çeşitlenmesi, iletişim ortamlarının gelişmesi ve değişmesi sonucunda tüketici hakları da çok önem arz etmekte.

Aslında tüketici hakları çok eski tarihlere dayanmaktadır. Hepimizin bildiği gibi, işte, “Müşteri velinimetimizdir.” demek tüketici haklarının önemini ortaya koymaktadır.

Komisyonumuza gönderilen kanun tasarısı 87 maddeden oluşmakta. Tasarı, kredi kartından, banka sözleşmelerindeki düzenlemelere; konut kredilerine, ayıplı malların iadesinden, paket tur alan vatandaşın mağdur edilmemesine; İnternet’ten satışlara ve reklamlara kadar kapsamlı düzenlemeler getirmektedir. Pek çok kurum ve kuruluşun görüşleri alınarak yaklaşık iki yıldır bu kanun tasarısı hazırlanmakta ve 76 milyon insanımızı ilgilendirmektedir. Dolayısıyla, bu 76 milyon tüketiciye pek çok alanda çağdaş haklar getirmekte ve tüketicilerin hak arama yollarını kolaylaştırmaktadır. Kamuoyunda da çokça tartışılan, gündemde olan bazı hususlara da bu kanun tasarısıyla bir açılım getirilmekte, çözüm üretilmektedir. Ben bunların bir kısmını sizlerle paylaşmak istiyorum tasarinin geneli hakkında.

Birincisi: Cayma hakkı tanınmakta. Mevcut cayma hakkı sürelerinin uzatılması ve mevcut kanunda olmayan yeni cayma hakkı sürelerinin getirilmesiyle tüketici alışverişini daha rahat yapabilecektir bu konuda. Mevcut kanunda yer alan, devre tatillerde on gün, kapıdan satış ve mesafe satışlarda yedi gün olan cayma hakkı süreleri yasayla on dört güne çıkarılıyor. Yine ayrıca ek olarak, ön ödemeli konut satışları, tüketici kredisi sözleşmeleri, finansal hizmetlere ilişkin mesafeli sözleşmelerde de tüketicilere ekstra olarak, yeni olarak on dört günlük bir süre getiriliyor. Taksitli satışlarda bir günlük yeni cayma hakkı süreleri tanınmış oluyor.

Ayıplı bir malla karşılaşan tüketicilerin malı iade etme, iade etmezse indirim isteme, ücretsiz onarım ya da yenisiyle değiştirme gibi tercih hakları sunulmuş oluyor ki ben bunu Avrupa’da çok yaşamıştım, orada yaşayan yakınlarımız tarafından... Bu da çağdaş bir gelişim olarak ortaya çıkıyor.

Yine, özellikle kamuoyunda uzun süre tartışılan, tüketici mağduriyetlerine sebep olan kredi kartlarında düzenleme. Banka tüketicisine devrim denecek ölçüde yeni haklar getiriyor Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun Tasarısı. Kamuoyunda çok tartışılan kredi kartlarına düzenleme getiriyor. Tüketicilere yıllık üyelik aidatı ve benzeri isim adı altında ücret tahsil edilmeyen bir kredi kartı sunulması zorunlu olacak, bankalar isterse bu kartlara da ilave hizmetleri ücretsiz olarak sunabilecekler. Bu kanun tasarısıyla birlikte bankalar, tüketicilerden sadece Banka Düzenleme Kurulu tarafından belirlenecek özel masraf ve komisyonları alabilecekler.

Maketten kapıdan satışlarla ilgili düzenleme getiriliyor. Kamuoyunda “maketten satış olarak” anılan ön ödemeli konut satışlarında yapı ruhsatı alınması şart olacak. Aynı amaca yönelik rakip mallarda karşılaştırmalı reklam yapabilecekler. Yine, konut finansmanı sözleşmesi yazılı olacak, aksi hâlde geçerli sayılmayacak. Ön ödemeli konut satışlarına ilişkin, bina tamamlama sigortası gibi, tüketiciyi daha ileri düzeyde koruyan tedbirler yürürlüğe girecek olup mağduriyetlerin en çok yaşandığı iş yeri dışında yapılan

satışlara, kapıdan satışlara ve pazardaki payını her geçen gün artıran İnternet, telefon, katalog gibi yollarla mesafeli olarak kurulan sözleşmelere ilişkin yeni düzenlemeler getirilerek çağdaş bir anlayış ortaya koyuluyor.

Yine, sözleşmeler, tüketicinin okuyabileceği ve anlayabileceği şekilde düzenlenecek olup bu sözleşmeler; konut finansmanı sözleşmeleri, mesafeli sözleşmeler, ön ödemeli konut satışı sözleşmeleri, taksitli satış sözleşmeleri, devre tatil sözleşmeleri, paket tur sözleşmeleri, abonelik sözleşmeleri gibi, tüketicilerin taraf olduğu tüm sözleşme ve bilgilendirmelerin en az 12 punto büyüklüğünde, anlaşılabilir bir dille, açık, sade ve okunabilir şekilde düzenlenmesi zorunlu hâle getiriliyor ki yine hepimizin şikâyet ettiği küçük puntolarla tüketici mağduriyetlerin sebep olan uygulamalar kaldırılmış oluyor.

Bu tasarıyla elektrik, su, doğal gaz, İnternet, telefon abonelikleri gibi tüm aboneliklerde tüketicileri koruyucu yeni düzenlemeler getirilmekte. Elektrik, su, doğal gaz, İnternet gibi her türlü abonelikte tüketici belirsiz süreli veya bir yıl süreden fazla olan abonelik sözleşmelerini istediği zaman sonlandırabilecek. Biliyorsunuz, burada sınırlamalar getiriliyordu; “Şu ödemeleri geri yapacaksınız, şu teminatları vereceksiniz.” şeklinde birtakım zorlamalar vardı, artık tüketici bunlara maruz kalmayacak. Süresi bir yıldan az olan abonelik sözleşmelerinde ise satıcı ve sağlayıcının sözleşmede değişiklik yapması hâlinde tüketici sözleşmeyi feshetme hakkına sahip olacak. Yine, burada, alınacak ek ücretlerin muhakkak abonelik sözleşmesinin ekine verilmesi mecburiyeti getiriliyor.

Yine, gazete ve dergi gibi süreli yayın kuruluşlarınca düzenlenen promosyon kampanyaları için daha sıkı kurallarla birlikte, gerçeği yansıtmayan indirimli satış kampanyalarına sınırlama getirilmektedir. Tüketicilerin reklam yoluyla yanıltılmasını engelleyecek tedbirler etkinleştirilmekte ve reklamların denetiminden sorumlu olan Reklam Kurulu yeniden yapılandırılarak kurumun denetim etkinliği artırılmakta ve bazı cezalar getirilmektedir.

Yine, tüketici hakem heyetleri yeniden düzenlenmekte ve tüketicilerimizin haklarını aramaları bu kanun tasarısıyla kolaylaştırılmaktadır.

Tüketicileri daha ileri seviyede korumaya yönelik tedbirlerin alınması, tüketicilerin hak arama yollarının kolaylaştırılması, tüketicilerin bilgilendirilmesine ağırlık verilmesi, bürokrasinin azaltılması ve hakkaniyete uygun bir ceza sisteminin oluşturulması amacıyla hazırlanmış olan yeni kanun tasarısı taslağı mevcut düzenlemelerin birçoğunda değişiklik öngörmesinin yanı sıra, mevcut kanunda yer almayan birçok düzenlemeyi de tekrar uygulamaya getirmektedir.

Borçlar Kanunu gibi, Banka Kartları ve Kredi Kartları Kanunu gibi, Türk Ticaret Kanunu gibi birçok uygulamalarda bileşik faiz uygulaması yasaklanmaktadır ancak anılan kanunlarda yasaklanmasına rağmen, piyasada tüketicilerin taraf olduğu sözleşmeler bileşik faiz uygulandığı bilinmektedir. Özellikle bu mağduriyetin giderilmesine sebep olan bu uygulamaya engel olmak amacıyla bileşik faiz uygulamasını yasaklayan hüküm tasarı metnine eklenmiştir. Bu şekilde, bileşik faiz uygulaması yapanlar hakkında Bakanlıkça gerekli tedbirler alınacak ve denetim yapılacaktır.

Sipariş verilmeyen ürünlerle ilgili birtakım düzenlemeler getiriliyor. Eğer bu ürün kendisinin istediği bir ürün değilse bunlardan sorumlu olmayacak, malların teslim ve hizmetlerinin sunulması hâlinde de tüketiciye karşı herhangi bir hak ileri sürülmeyecek.

Gerçek dışı indirimler var. Özellikle, biliyorsunuz, bir yıl boyunca “indirimler” falan deniliyor, bununla ilgili birtakım düzenlemeler getiriliyor. Yıl boyunca “indirim kampanyası” adı altında yapılacak gerçek dışı indirimler yeni yasanın yürürlüğe girmesiyle yapılamayacaktır. Günümüzde firmaların satışlarını artırabilmek amacıyla kullandıkları en yaygın yöntemlerden birisi indirimli satış uygulamalarıdır. Ülkemizde indirimli satışlarla ilgili kapsamlı bir yasal düzenleme bulunmaması çeşitli suistimallere sebep olmaktadır. Örneğin, iş yeri sahipleri düzensiz bir biçimde senenin on iki ayı indirimli satış kampanyalarına ilişkin reklam ve ilan yapabilmekte veya fiyat etiketleri üzerine önceden geçerli olmayan yüksek fiyatlar yazarak sonradan bu fiyatların üzerini çizmek, aslında mevcut olan eski fiyatları tekrar yazmak suretiyle tüketicilerde “indirim yapılmış” izlenimini uyandırabilmektedir. Dolayısıyla, bu yasayla birlikte bütün bunların önüne geçilecek, daha önceki fiyatlar, indirimli fiyatlar, hepsi etiketlerin üzerinde verilmek suretiyle bunlar ortaya koyulmuş olacaktır.

Bu tasarıyla finansal hizmetlerin mesafeli satışına ve haksız ticari uygulamalara yönelik Avrupa Birliği yönergeleri ilk defa iç hukuka aktarılmakta, milyonlarca yerli ve yabancı turisti ilgilendiren paket turlarla ve devre tatillerle ilgili tüketicilere yeni haklar tanınmaktadır.

Belirli süreli kredi sözleşmesiyle ilgili hesap açılması -bu da önemli- ve krediyle ilgili işlemler yapılması hâlinde tüketici den söz konusu hesapla ilgili ücret ve masraf talep edilemeyecektir. İlave garanti taahhüdünde bulunanlar var. Bununla ilgili yine ilave garanti taahhüdünde bulunanlar ekstra olarak herhangi bir şekilde tamir, işçilik, parça ve benzeri ad altında herhangi bir ücret talep

edemeyecekler bu yeni kanun tasarısıyla birlikte. Yeni yasayla tüketiciler AB üyesi ülkelerdeki tüketicilerle aynı düzeyde korunmaya sahip olabilecekler.

Dolayısıyla, ben bu yasayı önemli görüyorum. Kurulacak alt komisyonla birlikte, yeni önerilerle birlikte eksikler varsa onlar tamamlanacak ve 76 milyon tüketicimizin haklarının korumasına yönelik çok önemli bir kanun tasarısı ortaya çıkacak ve inşallah, yasalasmasıyla birlikte de çok rahat nefes alacağız.

Hepinize teşekkür ediyorum. Hayırlı olsun.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Öztürk.

Sayın Susam, buyurun.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Sayın Başkan, Değerli Bakan Yardımcımız, değerli bürokratlar, değerli Komisyon üyesi arkadaşlarım, sivil toplumun ve meslek örgütlerinin temsilcisi olarak bugün buraya bu yasa için gelen değerli temsilciler; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Bakan Yardımcısının sunumuyla ve arkadaşlarımızın genel değerlendirmesiyle, tüketicilerle ilgili 4077 sayılı mevcut Kanun'u değiştiren bir tasarımı bugün burada birlikte görüşeceğiz. Genel üzerine yaptığımız değerlendirmelerle ilgili olarak, böyle bir kanunun genel olarak nasıl bir bakış açısı olması gerekli, nasıl bakmak gerekli; önce buna değinmek istiyorum.

Muhakkak ki 76 milyonu ilgilendiren böyle bir kanuna, ilginin de yoğunluğundan anlaşılıyor ki çok müthiş bir ihtiyaç var ve böyle bir kanun hepimizin arzusu. Bu kanun, değişen şartlarda, ülkenin geldiği noktada, mevcut kanunun değişikliklere ihtiyaç duyması nedeniyle hazırlanması ihtiyaç olan bir kanun çünkü pratik uygulamalarda ciddi tüketici mağduriyetlerinin olduğunu görüyoruz, yaşıyoruz ve giderek de artan bir şekilde şikâyetler, hele hele özellikle de tekel konumundaki firmaların tüketici üzerine uyguladıkları baskı, tüketicilerin hak aramada ellerinde mevcut yapı içerisinde örgütlü yapılarının olamaması, tüketici hakem heyetlerinin ve tüketici mahkemelerinin bu konudaki şu an işleyişinde var olan sorunlar, tüm bunlar nedeniyle çok ciddi bir şekilde yeni bir kanunun çıkmasına ve tüketicinin mağduriyetinin önlenmesi konusunda ciddi, pratik sorunların yasal düzenlemelerle bir kanun şeklinde hayata geçmesine ihtiyaç var.

Ama değerli arkadaşlar, kanunlar, yazılı metinler olmaktan daha çok, yazılı metinlerin uygulama hayatında işleyişini pratik, kolay ve katılımcı bir şekilde sivil olarak yapabileceği kanunlar olmalıdır. Bu kanunun genelini izlediğimde ve bilgi aldığımızda - öncelikle teşekkür ediyorum, dün, bize, Bakanlık, Bakan Yardımcısı başta olmak üzere genel müdür ve Bakanlık bürokratları bilgi verdiler, bu konudaki hassasiyetlerinden dolayı teşekkür ediyorum- o bilgilendirme ve kanunda yaptığım incelemede gördüğüm olay şudur ki bu kanun büyük oranda kamunun ağırlığı olan bir kanun şeklinde çıkmaya yöneliktir. Kamunun ağırlığı olan bir kanun şeklinde çıkması ilk etapta hoş gözükebilir. “Ne güzel. Bak, kamu tüketici haklarına sahip çıkmış, tüketici haklarını korumak için kendisini bu anlamıyla görevli saymış ve işe sahip çıkıyor.” diye bakabilirsiniz ama pratiğin içerisinde bulunmuş bir kişi olarak, tüketici hakem heyetlerinde görev yapmış biri olarak ve bir tüketici olarak şunu açıkça söyleyeyim ki kamunun ağırlığını buralarda, özellikle yasanın uygulanmasının pratik uygulamaları olan tüketici hakem heyetlerinde, reklam kurullarında ve benzeri diğer organizasyonlarda eğer sivil toplumun, meslek örgütlerinin, tüketici kuruluşlarının etkin katılımını ve çoğunluğunu orada hissettiremezseniz, orada yönetim çoğunluğu kamunun elinde olursa ve hele -bu yasada olduğu gibi- Reklam Kurulu Başkanı tek başına karar alabilme yetkisinde olursa, tüketici hakem heyetlerinde sektörleri dışlayan bir anlayış olursa ve Tüketici Konseyinin çok belirginleşmemiş, tüketicilerin nasıl bu yasa konusunda kendilerini ifade edebilecekleri netleşmemiş, Bakanlığın inisiyatifine bırakılmış, tüketicilerin örgütlenmesi önündeki engeller kaldırılıp ciddi bir tüketici örgütlenmesinin ve tüketicilerin o örgütlenmeyle birlikte yasanın içerisinde kendilerini temsil edebilme noktalarının çözülmediği bir yasanın pratikte uygulanması yoktur.

Bakınız, Tüketici Konseyi kuruyoruz, “Yılda bir kez toplanır.” diyorsunuz. Bunun işlemediğini size geçmişteki kanunlardan söyleyeyim: Ekonomik ve Sosyal Konsey vardır, biliyorsunuz, Anayasa'nın emridir ama Ekonomik ve Sosyal Konsey toplanmaz, karar almaz, paydaşlarının hiçbir görüşü alınmadan bugüne kadar devam eder. Tüketici konseyleri de, eğer tüketicileri örgütlü bir noktaya getirip ve bu kurullar içerisinde etkin bir hâle getirmiyorsanız ciddi bir şekilde tüketici konseyleri hiçbir işlev koymaz.

Aynı şekilde, başka bir tehlikenin ve yanlışın altını çizmek istiyorum. Bu yasada var olan bir mantık şudur: Evet, tüketiciyle ilgili belirli adımlar, olumlu adımlar atılmıştır ama bu adımlar atılırken büyüklere karşı daha çekingen, küçüklere karşı alabildiğine liberal ve piyasada tekelleşmeyi yaratan, piyasada asıl tüketicinin dert anlatamadığı, asıl tüketicinin mağdur olduğu... Örneğin telefon şirketleri, örneğin elektrik şirketleri, örneğin su organizasyonları ve benzeri organizasyonlar konusunda ve bankacılık konusunda tüketici

yine kendi kaderine terk edilmiş noktada ama diğer noktalarda, belirli düzenlemelerde de başka bir bakış açısı egemen olmuş durumdadır. Çıkan bir yasa, piyasanın rekabetçi olabilmesine ve rekabette de adil olabilmesine özen ve önem göstermeli dir.

Bakınız, başımdan geçen bir olayı anlatayım, ne demek istediğimi daha iyi anlatırım diye düşünüyorum. Ben milletvekiliyim. Bir telefon şirketinden İnternet'imin süresi dolduğunda bana telefon açtılar: "İnternet'inizin süresi doldu, devam etmek istiyor musunuz kampanyaya, bitirmek mi istiyorsunuz, iptal etmek mi istiyorsunuz?" Ben "İptal etmek istiyorum." dedim. "Peki." dedi, kapattılar telefonu. Sonra, ayda 29 lira ödediğim telefona 129 lira geldi, ilk ay...

BİR TEMSİLCİ – "Kapatın." dediğiniz için.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Evet.

İkinci ay geldi -gene aradım, kendimi çok torpilli zannediyordum- sekreterime "Türk Telekom'un en üst yetkilisiyle görüşeyim." dedim. Bu beyefendiye ulaşma şansım olmadı, milletvekili olarak ben ulaşamadım kendisine. O hatlarla muhatapları aradım, çıkan çocuklar sonuçta beni şeye yazdırdılar -kayıt alınıyor- ama maalesef arkadaşlar, ben altı aydır bu sorunu gözemedim. Öyle bir hâle gelmişiz ki karşınızdaki muhatap yok, karşınızdaki hiçbir şekilde derdinizi anlatabileceğiniz yer yok. Ben milletvekili olarak derdimi anlatamadım ve kayıt aldılar, şikâyetlerimi yazdılar, hâlâ lütfedip bana kimse dönmedi bugüne kadar.

Peki, sormak istiyorum şimdi: Bir mahalledeki esnaf bu yasada bir sıkıntı çektiği zaman veya bir tacir, tüketici alacak, gidecek kapısına "Al kardeşim, benim burada hakkım var." diyecek -yüz yüze her zaman bakıyor- mecburen bu yasada gereken her şeyi yapabilecek. Yapacak, bir şey yok... Peki, o büyüklere kim, ne yapacak? Nasıl ulaşacak bu vatandaş? Büyükle küçük arasındaki ilişkide nasıl çözeceğimiz şeyi? Bu anlamıyla bu alt komisyonun kurulmasının ve bunun düzenlenmesinin...

ÜNAL KACIR (İstanbul) – Nereye ne yazacaksak onu söyle.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Ben burada ne yazacağımızı değil... Öncelikle ne yazacağımız konusundaki önerilerimi de getireceğim ama yasa yaparken mantığınız olmalı.

Bakın, burada bankacılıkla ilgili...

ÜNAL KACIR (İstanbul) – Farklı düşünmüyoruz, onu demek istedim.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Ben Komisyonun bu konudaki hassasiyetini biliyorum. Komisyon daha yasa tasarısını incelememi, bu konuda arkadaşlarımızın çok hassas olacaklarını biliyorum çünkü herkesi ilgilendiren bir konu ama bakış açımız bu olmalı, bunu anlatmaya çalışıyorum.

Aynı şekilde, bankacılık konusunda da, banka kredilerinde ve diğer noktalarda gene yüzde 2 faizler noktasında geri dönüşlerde Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulunun insafına bırakılırken diğer alışverişlerde bakış açısı farklı olmuştur.

Özetle şunu söylemekte yarar var arkadaşlar: Muhakkak ki belirli ilerlemeler, adımlar atılmış bir tasarıdır ama bu tasarımın çok ciddi bir şekilde bileşenlerinin görüşleri alınarak ve bileşenlerinin bu kanun içerisinde örgütlü yapılarının temsili sağlanarak bu kanun ancak tüketiciye yararlı bir hâle getirilebilir. Bunu yapmak için komisyonlarda hem bizim katımıza hem katılan tüm sektör ve tüketici dernekleri temsilciliklerinin öneri ve katkılarına ihtiyaç vardır. Ben bu anlayışın Sayın Başkanda da, diğer parti gruplarında da olduğunu bu toplantı öncesinde gördüm çünkü bu kararı ortak aldık, bir alt komisyon kurulmasını. Ama şunu yapmalıyız: Tüketiciler bu noktada bize katkı koymalıdır, bu yasa çıkarırken hiç kimseyi mağdur etmemeliyiz. Ne tüketici haklarından bir adım geri atmalıyız... Piyasanın getirdiği sıkıntılarda da taciri, tüccarı zor durumda bırakmayacak, büyükle küçük arasında haksız rekabete neden olmayacak, küçükleri boğdurup büyükleri abat etmeyecek; tam tersine, adaleti yapacak bir anlayışımız olmalı.

Bakanlığın sunuşunun girişinde, Ahilik teşkilatından gelen bir anlayışla bu yasa yapıldıklarını söylemesi güzeldir. Osmanlıdan başlayarak, bu teşkilatlarda gerçekten bir kültür vardır, Ahilik kültürü. Bu Ahilik kültürü "pabucunu dama etme" dediğimiz espriyi, kötü, kalitesiz ve tüketiciyi aldatan mal üreteni cezalandırma geleneğini çok uzun yıllar öncesinden bu geleneğe sokmuş teşkilattır. Hem bu teşkilatın bu geleneğine sahip çıkmalıyız ama çağdaş demokrasilerde de aynı anlayışı yapmalıyız.

"Avrupa Birliğine uygun şeyler yapıyoruz." demelerini de çok sitayişle karşılıyorum ama Sayın Başbakan bugün dedi ki: "Avrupa Birliğinin üyesi değiliz. Biz Avrupa Birliğinin çıkaracağı, alacağı kararı tanımıyoruz." Siz...

NİHAT ZEYBEKÇİ (Denizli) – Avrupa Parlamentosunun... Avrupa Parlamentosu ayrı, Avrupa Birliği ayrı.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Avrupa Parlamentosu ve Avrupa Birliğinin ayrı olduğunu...

NİHAT ZEYBEKÇİ (Denizli) – Ayrı bir konu... Biz Avrupa Parlamentosunun üyesiyiz...

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Bir müdahale etmeyin, siz de görüşünüzü söylersiniz Sayın Zeybekçi.

NİHAT ZEYBEKÇİ (Denizli) – Ben sadece düzeltme amacıyla söyledim.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Avrupa Birliği, Avrupa Parlamentosu; hepsi bir anlayışın birer temsil makamlarıdır. Bu anlamıyla ben “Avrupa Birliği'nin üzerinde bir yasa hazırladık.” iddiasının gerçekten hayat bulmasını yüreğime arzu ediyorum. Böyle bir yasa hazırlamaya katkı koymaya yüreğime hazırız ancak Avrupa Birliği'ni işimize geldiği zaman kullanıp işimize gelmediği zaman kullanmama anlayışını, reddetme anlayışını da terk etmemiz gerektiğine inanıyorum.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Susam.

ÜNAL KACIR (İstanbul) – Onların bizi kullanmasına da müsaade etmeyeceğiz.

BAŞKAN – Bir başlık olarak da ben açayım -biraz da rahatlasın- başımdan geçen bir olayı: Bir aboneliğim var, iptal edeceğim. Dedim ki: “Şunu iptal edin.” 444'lü bir numara. Sayın Bakanım, numarayı aradım, bana 8-9 madde okudu, işte “Şunu yapacaksın şu, şunu yapacaksın şu...” filan. Benim işaretleyeceğim... Bekledim, bekledim, dinledim, bastım, bir başka 10 madde çıktı, bir daha bastım, bir daha 10 madde çıktı. Böyle yirmi dakika biz cebelleştik. Sonra bir yere ulaştık, ulaştığımız yer dedi ki: “Efendim, ben sizi başka yere aktaracağım.” Bir başka yere aktardı, bir daha 1' den 10' a kadar gittik. Kendimi, hani şu labirentler olur ya, labirente düşmüş bir zavallılık gibi hissetmeye başladım. Bir türlü yolumu bulamadım, aboneliği iptal edemedim. Dolayısıyla, bunu, alt komisyon da olacaksa arkadaşların gündem maddesine bir başlık olarak not almaları açısından söyledim.

Sayın Bakan, size söz veriyorum.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKAN YARDIMCISI FATİH METİN – Teşekkür ederim.

Bir cümleyle buna bir açıklık getireyim. Bizim bu tasarımda sözleşmenin bitimi, bitirilmesi kurulmasından daha ağır şartlara bağlanamayacak. Dolayısıyla bunu yapan şirketler hakkında da gerekli cezai işlemi yaparız.

BAŞKAN – Tamam, teşekkür ederim.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Muhatap bulursak... Ben bulamadım şu ana kadar.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKAN YARDIMCISI FATİH METİN – Biz buluruz. Bize şikâyet edin, biz gerekli muhatap buluruz. Sıkıntı yok.

BAŞKAN – Kanunu hazırlıyoruz. Ben not alınsın diye söyledim.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKAN YARDIMCISI FATİH METİN – Netice itibarıyla, değerli Başkanım, tüketicimiz bu konuda rahat olsun. Böyle bir uygulamada hassasiyetimiz üst seviyededir, Bakanlık uygulamamız da böyledir.

Bunu da ben belirtmiş olayım.

BAŞKAN – Çok teşekkür ederim Sayın Bakanım.

ÜNAL KACIR (İstanbul) – Bir cümle söyleyebilir miyim?

BAŞKAN – Buyurun efendim.

ÜNAL KACIR (İstanbul) – Efendim, sözleşmenin kurulması ve bitiminden başka bir de sözleşmenin arasında, ara dönemde değişiklikler için telefon geliyor kurumdan, “Bıdı bıdı bıdı...” bir şeyler söylüyor, anlayamıyorsun. “Anlayamadım kardeşim, yavaş söyle.” diyorsun, yine anlayamıyorsun. Orada sana bir havuç gösteriyor, sopayı sen göremiyorsun ve orada her dediğin an, tamam, iş bitti, sana neye mal olduğu belli değil. Buna geçit vermeyelim. Böyle laf kargaşası içerisinde tüketicinin aleyhine olacak bir hükmün sözleşmeye ilave edilmesi gibi bir şey kesinlikle olamamalı, bunu şeye koymalıyız diye düşünüyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Zeybekçi, buyurun.

NİHAT ZEYBEKÇİ (Denizli) – Çok değerli Başkanım, çok değerli Komisyon üyesi arkadaşlarım, Değerli Bakan Yardımcım, değerli Bakanlık temsilcisi arkadaşlarım; öncelikle ben bu tasarının hayırlı olmasını, hayırlar getirmesini temenni ediyorum. Sayın Susam da yanlış anlaşılırsak kusura bakmasın, müdahale anlamında bir şey demedim, sadece, Avrupa'daki parlamentolarda, Avrupa Konseyi Parlamentosu bizim de üyesi olduğumuz ve aldığı kararların bizi bağlayıcı olduğu, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin de bünyesinde olduğu bir kurumdur. 47 üyesi vardır ve 1949 yılında 11 kurucu ülkeden de birisiyizdir. Biz orada muhatabız. Ama Avrupa Birliği Parlamentosu Başbakanımızın söylediği... Bizim üyesi olmadığımız, aldığı kararların bizim için bağlayıcı olmadığı Parlamentodan bahsetmiştir. Yani, konuşmanız sırasında yardımcı olmak gayesiyle söyledim.

ÜNAL KACIR (İstanbul) – Savunmasız idam olmaz.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Kimseyi idam etmiyoruz.

BAŞKAN – Sayın Zeybekçi'yi dinliyoruz, evet arkadaşlar.

NİHAT ZEYBEKÇİ (Denizli) – Sadece iyi niyetli bir bilgiyi vermek amacıyla söylediğim bir şeydi.

Şimdi, Tüketici Yasası'yla ilgili, burada, ilk baktığımız kadarıyla, yine büyük bir kamu düzenlemesi, devlet düzenlemesi şeklinde böyle bir alının olması ve birçok konuda, birçok üründe ve hizmette tek sağlayıcı olan kamunun tüketici yasalarından veya tüketici şikâyetlerinden muaf bir konuma geçmesine ben dikkat etmemiz gerektiğine inanıyorum. Yani, burada gerek sağlık hizmetleri olabilir bu alanda, tek el olarak vermiş olduğu -işte ne bileyim -ulaşım hizmetleri olabilir, diğer iletişim hizmetleri olabilir veyahut da eğitim hizmetleri olabilir, bu alanlarla ilgili de bu kanunda çağı yakalayan, hakikaten, tüketici değil de artık millete hizmet etme anlayışıyla da dikkat etmemiz gerektiğine inanıyorum.

Artık öyle bir hâldeyiz ki insanlık tarihi boyunca Sanayi Devrimi'ne kadar geçirmiş olduğu bütün evrimi Sanayi Devrimi'nden sonra, işte bir elli yıl içinde bir kere daha geçirdi. 1950'lerden sonra bu bütün geçirdiği o gelişimi on seneye, sonra beş seneye, şimdilerde de artık iki-iki buçuk yılda, insanlık, teknolojik anlamda bütün gelişimini tekrar etmeye başladı. Bilim insanları bunu ileriki yıllarda altı aya varan süreçlerde, insanlığın tüm sahip olduğu imkânlar veyahut da sağladığı gelişimleri altı ayda bir tekrar edebilir hâle geleceğini -çılgın bir şey ama- artık öngörmeye başladılar. Onun için, dijital çağ ve dijital çağın ürünleri, yani bütün bu imkânların bu iletişim araçlarının da kullanılarak insanlara sağlanan hizmetler, ürünler, servisler, bu tarz şeylerin de çok geniş kapsamlı...

Biz, maalesef, gördüğüm kadarıyla -bu tabii öz eleştiri de olabilir- yönetmelik ve iç tüzüklerle, bazı şeylerle halledebileceğimiz şeyleri kanunlarla halletmeye çalışıyoruz. Bu yapacağımız kanunu genel uygulamalarıyla öyle bir hâle getirelim ki bunun uygulamalarını kurumlara bırakalım, yönetmeliklere bırakalım yani bu alanda dijital çağın, bu teknoloji çağının, bu iletişim ve bilişim çağının ileride üreteceği ürünleri de kapsayıcı hâlde olmalı.

Kredi kartları ve faizleriyle ilgili konuyu diğer arkadaşlarımız da dile getirdiler ama ben burada kamu alacaklarıyla ilgili gecikme faizleri ve oranlarının çok üst düzeyde olduğu... Yani, tamam, insanlar kamuya olan borçlarını bir finansman aleti olarak kullanmasınlar ama biraz da insafı olması yönünde... Bunun da tüketiciyi ilgilendiren bir konu olduğuna inanıyorum.

Ayrıca, biz Avrupa Birliği üyesi ülkelerin tüm mevzuatlarını incelediğimizi burada görüyoruz ve onların birçok alanda da tercümelerini yapıyoruz. Burada benim uyarım şu yönde olacak: Almanya'nın Tüketiciyi Koruma Kanunu ile bizim Tüketiciyi Koruma Kanunu'muzun arasında farklılıklar olmalı. Çok basit bir örneğiyle, Almanya bize Mercedes satıyor ama biz onlara Mercedes satmıyoruz yani onlar bize teknoloji ürünlerini satanlar, biz onlara teknoloji ürünlerini satmıyoruz. Burada ithal ürünlerde Türkiye olarak, tüketici olarak ithal ettiğimiz birçok üründe... Yani, sanayi ürünlerinde bunu söylemiyorum, bir tekstil firmasının veyahut da bir sanayi firmasının ithal etmiş olduğu teknoloji üretim malzemelerinden bahsetmiyorum çünkü o firmaların kendi ellerinde bu makine teçhizatla ilgili o teknolojileri tercüme edebilecek, onların eğitimini almış, onları hakikaten gerekiyorsa tekrar üretebilecek olan donatıda insanlar var ama bir tüketicinin elinde ithal edilmiş olan o ürünün çok yetersiz bir şekilde, çok baştan savma bir şekilde, çok lüks bir arabada, yani bugün bir arabaya bindiğiniz zaman, ithal bir arabada, o siperliğinin arkasına bilgiler yazmış, 5-6 ayrı dilde var, Arapça, İspanyolca, başka diller de var ama maalesef benim ülkemize getirilen bir arabanın o, arkasında "Dikkat..." diye başlayan bir şey yok. Onun için, Türkiye olarak biz Avrupa Birliği üyesi ülkelerdeki mevzuatları tercüme ederek birebir uygulamak, artı onun üzerine de bizim Türkiye olduğumuzun da unutulmaması gerektiğine inanıyorum.

Ayrıca, bu kanun öyle bir kanun olmalı ki yine, biraz önce bir konuşmacı arkadaşımızın bahsettiği gibi, zayıf olana çok güçlü, güçlü olana zayıf bir uygulama şeklinde olmamasına dikkat etmemiz gerekiyor. Buradan, aslında, söylemek istediğim şu: Bizim sanayi esnafı, yani esnaf niteliklerinde olan orta ölçekli insanlarımızın ürettiği ürünlerin üzerinde çok zorlayıcı, yerine getirilmesi imkânsız, maliyetlerini çok artırıcı uygulamalar getirmek de onları bıktırmak artık yani, affederseniz, "Lanet olsun, bu, işte, yapılmaz böyle." dedirecek noktaya da getirmememiz gerekiyor. Şunu da unutmamamız gerekiyor: Kurallar anlamında koyacağımız her ekstra ilave maliyettir. Bu maliyeti de ödeyen, sonunda, tüketicidir diyorum.

Ben emeği geçen arkadaşlarımıza... Ben baştan sona okudum, gayet güzel bir çalışma olmuş ama dediğim alanlarda sadece, yani devletin korunmaktan vazgeçilmesi, üreticiyse eğer, hizmet sunuyorsa, ürün sunuyorsa aynı şeylere tabi olması, gecikme faizleriyle ilgili konuların bir vergi veyahut da sigorta primi olarak görülmeyip tüketicinin ödediği bir ceza olarak görülmesi gerektiğine inanıyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekküre ederim.

Sayın Değirmendereli, buyurun.

KEMAL DEĞİRMENDERELİ (Edirne) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli Komisyon üyesi arkadaşlar, Sayın Bakan Yardımcısı, ilgili kurum ve kuruluşların temsilcileri; hepinizi öncelikle saygıyla selamlıyorum.

Değerli Komisyon üyeleri, tüketicinin korunması hakkındaki yasa tasarısını görüşürken Sayın Bakan Yardımcısı, birkaç konunun, temel konunun altını önemle çizdi. Önemle çizdiği konuların başında, tüketicilerin seslerini duyurmaya imkân veren düzenlemeler; ikincisi, tüketicilerin hak arama yollarının kolaylaştırılmasına ilişkin düzenlemeler; üçüncüsü de sözleşme koşullarının keyfi bir şekilde değiştirilmesine ilişkin düzenlemeler getirildiğini ifade ettiler. Daha birçok temel konu var ama bu 3 konu, sadece tüketiciler açısından değil, yani bütün toplumun, bu tüketici hakları açısından değil, toplumsal vatandaşlık hakları açısından da önemli düzenlemeler.

Şimdi, küçük bir öykü anlatmak istiyorum: Temel doktora gitmiş, “Doktor, her tarafım ağrıyor.” diyor. “Göster bakalım, neren ağrıyor?” diyor. Parmağının ucuyla gösteriyor, işte, başına değiyor, ağrıyor, işte, omzuna değiyor, ağrıyor. “Her tarafım ağrıyor.” diyor. Doktor bakıyor, hiçbir tarafında sıkıntı yok ama sıkıntı parmağının ucunda.

ÜNAL KACIR (İstanbul) – Sivilce çıkmış o zaman.

KEMAL DEĞİRMENDERELİ (Edirne) – Artık ne çıktıysa.

Şimdi, değerli arkadaşlar, bugün de bize acı veren, yani Türk toplumunun parmak ucu, Taksim’de yaşanan olaylar.

ÜNAL KACIR (İstanbul) – Haydi!

KEMAL DEĞİRMENDERELİ (Edirne) – Evet, şimdi...

BAŞKAN – Ben de çok merak ediyordum ne zaman geleceksiniz diye.

ÜNAL KACIR (İstanbul) – Çık oradan, çık, teknik çalışalım.

KEMAL DEĞİRMENDERELİ (Edirne) – Birlikte bakalım, birlikte bakalım diye...

OSMAN AYDIN (Aydın) – Hatibe müdahale etmeyelim, lütfen.

BAŞKAN – Evet, dinleyelim. Sayın Değirmendereli çok nazik ifadelerle girdi, aynı nezakette bitireceğini düşünüyorum.

ÜNAL KACIR (İstanbul) – Yapma, huzurlu çalışalım.

KEMAL DEĞİRMENDERELİ (Edirne) – Evet, huzurlu çalışmak için bunları paylaşıyorum zaten. Yani gezi olayları nedeniyle, yani iktidarın uyguladığı bu orantısız güç, aşırı, oldukça sert polisiye uygulamalar ve müdahaleler, özellikle de yani Başbakanın, toplumu geren, ekonomiyi de sıkıntıya sokan ama ülkemizi...

ÜNAL KACIR (İstanbul) – Ağabey, yapma bunu!

KEMAL DEĞİRMENDERELİ (Edirne) – İzinizle, izinizle, ne olur...

OSMAN AYDIN (Aydın) – Müdahale etmeyin hatibe.

KEMAL DEĞİRMENDERELİ (Edirne) – Ülkemizin uluslararası platformda da kredisini hızla düşüren bu sert iklimin yumuşatılması konusunda, ben iktidar partisi üyeleri arkadaşlarımızın da bu Komisyonunda her zaman yaptığımız, son derece verimli, birbirimizi anlayan, hoşgörü havasının kendi kanalları içerisinde de buna katkıda bulunmalarını dilerim.

Tasarıda da öngörüldüğü gibi, gençlerin seslerini duymaya imkân verecek, hak arama yollarını kolaylaştıracak, vatandaşlık haklarını da keyfi, şahsi ihtirasların uygulamalarına meydan vermeyecek ortamı yaratmanın bütün vekiller olarak ortak sorumluluğumuz olduğunu düşünmekteyim.

Bu Komisyonumuzun da yani tüketici haklarıyla ilgili olarak da en verimli çalışmaları yapacağı inancıyla hepinize saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Peki, teşekkür ederim.

ÜNAL KACIR (İstanbul) – CHP Taksim’den çıkarsa bu iş biter.

KEMAL DEĞİRMENDERELİ (Edirne) – CHP yok... (Gürültüler)

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, bir konuyu sizinle paylaşmak isterim.

OSMAN AYDIN (Aydın) – Teşhisi yanlış koydunuz, doğru koyun teşhisi.

BAŞKAN – Bir saniye...

Değerli arkadaşlar, elbette Türkiye’nin bütün problemlerini milletvekilleri konuşacak ama bunun için zeminin Genel Kurul olduğunu düşünüyorum. Buralar ihtisas komisyonu çalışmaları. Bizler kendi içerimizde de kayıtlara belli nezakette, belli düşüncelerimizi aktarabiliriz ama karşılıklı gerilimi... Yani bizim asıl platformumuzu zora sokacak, çalışma düzenimizi zora sokacak ifadelerde bütün

arkadaşlarımızın imtina etmesini rica ediyorum. Çünkü bu Komisyon hakikaten Meclisin en saygın komisyonlarından biri oldu, çok önemli çalışmalar yaptı. Burada iktidar, muhalefet bütün arkadaşlarımızın özverisiyle biz bunu gerçekleştiriyoruz. Bu zemini sonuna kadar muhafaza edeceğiz.

Dolayısıyla, Komisyon adına bu hassasiyetimi dile getirerek Sayın Aydın' a sözü veriyorum.

Buyurun.

OSMAN AYDIN (Aydın) – Sayın Başkan, teşekkür ediyorum.

Sayın Başkan, değerli Komisyon üyesi arkadaşlarım...

BAŞKAN – Yani Taksim' ile ilgili değil ama Tekirdağ' la ilgili konuşabilirsin.

OSMAN AYDIN (Aydın) – Teşekkür ederim Başkanım.

BAŞKAN – Buyurun.

OSMAN AYDIN (Aydın) – ...değerli Bakanlığımızın değerli temsilcileri, değerli demokratik kitle örgütü temsilcileri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Tabii, arkadaşımızın bir temennisini dile getirmesi doğru bir olay. İçinde bulunduğumuz durumu hangimiz tasvip edebiliriz? İçinde bulunduğumuz durumun düzelmesi için sizleri yardıma çağırması, göreve çağırması ve bu konuya müdahil olmanızı istemesi nin gayet doğal olduğunu düşünüyorum. O açıdan da bilakis, arkadaşına bu konuda teşekkür etmek lazım. Çünkü bu, önümüzdeki süreci yumuşatmak hepimizin görevi. Ülkemize bunu, bu durumu yakıştıramıyoruz. Hiç birimiz yakıştıramıyor muyuz ülkemizin şu anda içinde bulunduğu durumu? O açıdan, sizleri hem olayın doğru teşhis edilmesi hem de ülkemizin içindeki stresten süratle uzaklaşması için gereğinin yapılması açısından arkadaşların uyarması gayet güzel ve doğru bir hareket.

Tabii, bu kanunla ilgili, hakikaten, tüketici haklarıyla ilgili içinde bulunduğumuz durum hakikaten büyük sorunlar içeriyor. Kanunun içinde bulunduğumuz sorunları çözmek açısından mesafe kazandırması güzel. Ben de birçok arkadaşın anlattığı gibi başıma gelen bir olayı ben de anlatayım yani bir örnek verme, çarpıcı bir örnek olması açısından: Su bedeli ödemek için, ilgili su firmasının ödeme birimine gittim ve su bedeli ödemek istedim.

NİHAT ZEYBEKÇİ (Denizli) – Belediyeye mi?

OSMAN AYDIN (Aydın) – Belediye değil, su firması.

NİHAT ZEYBEKÇİ (Denizli) – Damacana su?

OSMAN AYDIN (Aydın) – Hayır, hayır, belediye hizmetini veren, özelleştirilmiş belediyelerin hizmetini veren firma tahsilat servisine gittim. Su borcum, tükettiğim suyun borcu var mı diye gittim, 75 lira para istediler. Neyse, ödedim ben. Ondan sonra faturanın üzerine baktığımda, tükettiğim su bedelinin olmadığını gördüm. Yani ben su tüketmemişim ama “abonelik hizmeti” diye bir kalem koymuşlar. Abonelik hizmeti 75 lira. Her sene ödüyordum meğerse, bu ilk defa dikkatimi çekti. Su bedeli olmayıp da sıfır olduğunu görünce, ne bedeli olduğunu araştırınca abonelik bedeli diye bir şey çıktı. Nedir bu abonelik bedeli diye baktığımda, masraflara katılma bedeliymiş. Ben tüketirken masrafları sanki o bedel içinde ödemişim, bu, yıllık olarak tekrar benden alınıyor.

Hakikaten, bu tekellerin, tekel oluşumlarının keyfi bedel üretmeleri tek bir örnek değil, birçok örnekte var. O açıdan, bu kanun çerçevesi içinde, bu tekel olan, özellikle tekel hizmeti veren kurumların ücretlendirme konusunu mutlaka zapturapt altına almamız, kanunla zapturapt altına almamız gerektiği kanısındayım. Bütün arkadaşların, alt komisyon kurulması ve hakikaten bu kanunda eksiklikler, aksaklıklar veyahut da yetersizlikler varsa buna hep beraber katkı sağlayalım, düzeltelim konusundaki öngörülerini çok önemli ve çok teşekkür ediyorum bütün grupların bu düşüncede olmasına. Demokratik kitle örgütleri, tüketici dernekleri de önümüzdeki alt komisyon sürecinde, tahmin ediyorum, bu konularda katkı sağlayacaklardır, destek vereceklerdir.

Mesela, ben bir tane maddeyle ilgili, özellikle dikkatimi çektiği için örnek vermek istiyorum: 73' üncü maddenin (3)' üncü fıkrasında: "Tüketici örgütleri üst kuruluşlarınca açılacak davalarda bilirkişi ücreti ve davanın davacı aleyhine sonuçlanması durumunda, hükmedilen vekâlet ücreti bakanlıkça karşılanır." diyor. Bunu sadece tüketici konfederasyonuna bağlamak doğru değil. Tüketici dernekleri de yaygın bir şekilde bu konularda müdahil oluyorlar ve müdahale ediyorlar. Bu, özellikle tüketicilerin korunması açısından bu derneklerin de açtığı davaların ücretleri konusunda bu katkının sağlanmasının tüketicilerin kendilerini savunması açısından çok önemli katkı sağlayacağı düşüncesindeyim. Buraya bunların da ilave edilmesi, milyonlarca tüketicinin haklarının korunması konusunda daha hassas ve daha etkin bir mücadele öngörüsü gerçekleştirecek diye düşünüyorum.

Bu düşüncelerinden dolayı tüm gruplara teşekkür ediyorum.

Komisyonumuza saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Sayın Aydın, teşekkür ederim.

Evet, Sayın Öztürk...

MUSTAFA ÖZTÜRK (Bursa) – Sayın Başkanım, biraz önce bir iki hususu atlamıştım, onları da dile getirmek istiyorum.

Bunlardan bir tanesi: Bu, sevk edilen kanun tasarısına ek olarak bizim daha önce bu Komisyondan geçirdiğimiz Elektronik Ticaretin Düzenlenmesi Kanun Tasarısı, biliyorsunuz, Mediste. Bunun bir an önce Meclis gündemine gelerek yasallaşması bu kanuna önemli bir destek verecek. Orada elektronik ticaret, elektronik, İnternet üzerinden yapılan ticareti düzenliyor, onların kontrol mekanizmasını geliştiriyor.

Bir başka husus, zikredildi, bizim tüketicimizi en önemli koruma unsurlarından bir tanesi piyasaların serbestleşmesi ve rekabete açılmasıdır. Eğer rekabeti iyi oluşturuyorsak bilin ki orada uygun fiyatlar ve kaliteli hizmet vardır. Bizim de hükümetlerimizin on buçuk yılda yaptığı hizmetlerden bir tanesidir.

Diğeri de kontrol ve denetim mekanizmalarının iyi işletilmesi, sistemin uygulanmasıdır. Sözleşmelerin, özellikle bankalar ve büyük telekom şirketlerinde, sözleşmenin iptali noktasında ciddi sıkıntıların yaşandığını bütün arkadaşlarımız ifade ettiler. Bununla ilgili kolaylaştırıcı tedbirler var ama tekrar bunları gündeme getireceğiz.

Ben, bu çerçevede, herkes hukuk ve demokrasi içinde haklarını arayabilir, dile getirebilir. Hukuk çerçevesinde kim suç işlese bunun gereği de yapılabilir ama polisimize, orantısız güç uygulamalarının genelleştirilmesini çok doğru bulmuyorum. Onu şunun için söylüyorum: Yine, bir arkadaşımız CNN International'a bir haber verdi: "Beyaz Sarayın önünde bu eylemler yapılırsa nasıl bir tedbir alırsınız?" diye sordu, hemen yayın kesildi.

Ben yine... Benim kayınpederim uzun yıllar Almanya'da kaldı. Diyor ki: "Polisin elini kolunu bağladınız. Ciddi sıkıntılar var. Yani suçlar artıyor." Dolayısıyla, toplumda da böyle bir algı var. Ama biz her şeyi hukuk içinde yapacağız.

Dolayısıyla, Sayın Başbakanımız toplumu germiyor. Yapılan yeni anayasa değişiklikleri, kanunlar, çıkarılan yönetmelikler 76 milyon insanı kucaklayan, farklı katmanların kendilerini ifade edebilecekleri özgürlük ortamını hazırlayan demokratik haklarını geliştirebilecekleri birçok açılım gerçekleştirdik. Bunların hepsini görürsünüz.

OSMAN AYDIN (Aydın) – Bu sizin kendi şahsi düşünceniz.

MUSTAFA ÖZTÜRK (Bursa) – Tabii ki düşüncelerimi söylüyorum.

OSMAN AYDIN (Aydın) – Meydanlardakiler böyle düşünmüyor.

MUSTAFA ÖZTÜRK (Bursa) – Dolayısıyla, bu düşüncelerimi de Komisyona saygıyla sunuyorum.

OSMAN AYDIN (Aydın) – Herkes sizin gibi düşünmek zorunda değil ki...

BAŞKAN – Teşekkür ederiz.

Evet, değerli arkadaşlar, geneli üzerinde görüşmeler...

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Bir söz isteyeyim ben.

BAŞKAN – Efendim, konu üzerinde... Bu konuya girmeyelim.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Söz istiyorum efendim.

BAŞKAN – Buyurun efendim.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Değerli arkadaşlar, ben de Sayın Başkanın bu Komisyonun çalışmalarıyla ilgili yapmış olduğu değerlendirmelere katılıyorum. Bu Komisyon çok nezih çalışmalarla önüne gelen kanun tasarılarını ihtiyaçların gerektirdiği noktada yapılabilmesi için epey önemli çalışmalar yaptı. Bazen, söylediklerimiz olmadı ama genelde tartışma fırsatını ve konuşma fırsatını bulduk.

Şimdi, Sayın Değirmendereli'nin söylediği sözleri, bu ülkenin bugün içinde bulunduğu durumda bir temenni olarak algılayıp tahammül etmeye ihtiyacınız var.

MUSTAFA ÖZTÜRK (Bursa) – Biz tahammül ettik, biz de görüşümüzü söyledik. Problem yok. Dinledik.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Evet, görüşünüzü söylediğiniz için söylüyorum. Sizin kayınpederiniz Almanya'da bulunmuş olabilir. Kimin nerede bulunduğu değil, yaşanan olaylar önemlidir.

Ben size bir örnek anlatayım o zaman polisle ilgili.

MUSTAFA ÖZTÜRK (Bursa) – Yağma mı, talan mı, kırma mı, dökme mi hukuk çerçevesinde...

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Dinle, dinle...

BAŞKAN – Şimdi, bir saniye...

MUSTAFA ÖZTÜRK (Bursa) – Biz dinledik, siz dinleyin.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Ben İzmir’de pazar günü...

OSMAN AYDIN (Aydın) – Alsancak’ta, bir kız çocuğunun arkasından, izbandut gibi bir adamın copla saldırmaması...

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Pazar günü akşamı...

MUSTAFA ÖZTÜRK (Bursa) – Peki, başı örtülü diye bir hanımefendiye yapılan...

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Beyefendi, dinler misin! (Gürültüler)

BAŞKAN – Arkadaşlar, şimdi, bir saniye...

Değerli arkadaşlar, şimdi, bakın... Şimdi, lütfen...

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Bir şey söyleyeyim, tamamlayacağım.

BAŞKAN – Bir saniye müsaade eder misiniz.

Değerli arkadaşlar, Komisyonumuz gündemi üzerine sabittir. Komisyonumuz kendi gündemini görüşmek üzere burada toplanmıştır ve bütün tüketicilerle alakalı, herkesin dikkatle, herkesi ilgilendiren bir kanunu tartışıyoruz. Genel siyasi olayları tartışacaksa aşağıda yeteri kadar zamanımız, yeteri kadar süremiz ve kürsümüz var. Orada bunları tartışabiliriz. Burada da bunları tartışabiliriz, bundan kimse endişe etmesin ama bu bizim asıl zeminimizi kaybetmemizi sağlar.

Benim hassasiyetle üzerinde durduğum şey şudur: Evet, hepimiz demokrasiden yanayız, hepimiz hukuktan yanayız. Hukukun dışına polis de çıksa, vatandaş da çıksa hukukun önüne çıkıp cezasını görecektir. Dolayısıyla, bu işi lütfen, çok rica ediyorum, fazla uzatmadan, hukukun üstünlüğünü hepimiz kabul edelim, özgürlükleri hepimiz kabul edelim, sivil bir anayasaya bu ülkenin ne kadar ihtiyacı olduğunu hepimiz kabul edelim ve el birliğiyle gençlere karşı, gelecek nesillere karşı borcumuzu ödeyelim derim.

Bundan sonra da lütfen son sözünüzü, Sayın Susam, alayım, tartışmaları bitirelim, lütfen.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Bu konuda arkadaşlarımızın ve bizim şu an söylediğimiz sözler Türkiye’de demokrasinin, insan haklarının, özgürlüklerin, çağdaş dünyaya entegrasyonda, dünya görüntüsünün iyi olması noktasındadır.

MUSTAFA ÖZTÜRK (Bursa) – Aynen katılıyorum.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Eli sopalı, Türkiye’de, polis olmaz. Saçından kızı çevirerek Kordon’da denize atan polis olmaz.

MUSTAFA ÖZTÜRK (Bursa) – Hukuk dışına kim çıktıysa cezasını çeker.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Buna müsaade etmediğimiz gibi, hukuk dışına çıkan, terörist olan herkese de karşı çıkmak görevimizdir.

SONER AKSOY (Kütahya) – Polise küfreden vekil olur mu?

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Olmaz, hiç kimse olmaz.

MUSTAFA ÖZTÜRK (Bursa) – Onu söylüyoruz.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Ama polisler...

BAŞKAN – Arkadaşlar...

ÜNAL KACIR (İstanbul) – Polise küfreden vekile ne yaptınız?

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Onun için...

SONER AKSOY (Kütahya) – Kabul etmiyorum Sayın Başkanım...

ÜNAL KACIR (İstanbul) – Ne yaptınız arkadaş?

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Bakın, arkadaşlar...

SONER AKSOY (Kütahya) – Para veren oldu mu, para veren, küfür etsin diye?

ÜNAL KACIR (İstanbul) – Ne yaptınız buna?

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Ne yaptığımız...

ORHAN KARASAYAR (Hatay) – Arkadaşlar, bu meseleyle burada girmeyelim, lütfen.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Ne yaptığımız, yapmadığımız ortadadır. Hiç kimse yanlış savunamaz. Siz de yanlış savunmayacaksınız, herkes yanlış savunmayacak.

Onun için, müdahale etmek yerine, burada iyi niyetle söylenen, Türkiye’de demokrasiyi işletmeye ihtiyacımız var. Bu ihtiyacı hep beraber kucaklayalım.

MUSTAFA ÖZTÜRK (Bursa) – Aynen öyle.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Sizin de parti içerisinde gördüğünüz yanlışlıkları söyleme konusunda, biz nasıl söyleyebiliyorsak, yanlış bir arkadaşımızın dediğini, siz de söyleme yükünlüğünü ve cesaretini söyleyin.

MUSTAFA ÖZTÜRK (Bursa) – Söylüyoruz. En büyük demokrasi AK PARTİ' de.

BAŞKAN – Evet, hayır efendim, söz vermiyorum.

Tartışmalar...

Son söz, buyurun efendim, lütfen toparlayalım.

SONER AKSOY (Kütahya) – Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarım, değerli misafirler; yani bu son konu hakkında aslında ben konuşmak istemiyordum ama Sayın Susam'ın son söylediklerini tekrarlamak, ona bu noktada katılmak istiyorum.

Bizim Komisyonumuz bir ihtisas komisyonudur. Yani burada sanayi, ticaret... (Gürültüler)

BAŞKAN – Efendim, bir saniye, lütfen...

SONER AKSOY (Kütahya) – ...sanayi, ticaret, bilim ve teknolojiyle ilgili birikimleri olanlar bu birikimlerini yasaların üzerine koyarak bu milletin daha değerli, daha uzun ömürlü yasalar çıkarmasına vesile olacak katkılarda bulunmalıdır.

Mesela, biz 2003 senesinde, sanıyorum, bu tüketici koruma yasasını çıkardık. O zaman bizim biraz acemiliğimize geldi -ben Komisyon Başkanıydım- ama buna rağmen o yasayı çok güzel çıkarttık ve çok önemli hizmetler yaptık ve kredi kartı kullanma imkânı arttı, alışverişler arttı ve tüketici bu iş yaparken üretici de veya satıcı da kendine çeki düzen verdi. Daha evvel yaptığı pek çok oyunları, üç kâğıtları yapmaz oldu. Yani memlekete bir katkıda bulunduk, bir hizmet ettik. Şimdi de aynı şeyi yapmalıyız. Muhalefet olarak da, iktidar olarak da burada yapacağımız en önemli katkı, bu ihtisasımızla alakalı katkı olmalıdır. Artı, ikinci katkı hukuk üzerine olmalıdır, adalet üzerine olmalıdır. Konuşurken karşılıklı birbirimizi incitmemek için adaletten sapmamamız gerekir.

Taksim olaylarında birtakım hadiseler oldu. Bu hadiselerin arka planını, iç yüzüne inin, bizim özellikle burada entelektüel arkadaşların anlaması, kavraması lazım. Türkiye büyüyor, gelişiyor. Orta Doğu' da, efendim, 2.500 liradan 11.000 liraya çıkmış, "Ben buradayım." diyen, yeniden varlığını ortaya koyan bir ülke var. Bugün AK PARTİ' nin iktidar olması önemli değil, yarın başka parti iktidar olabilir ama dünya ülkesinde ve dünya siyasetinde varlığını ortaya koyan bir ülke var. Yeniden diriliyor ve diyor ki gelişmiş ülkelere: "Ey arkadaşlar, bak, ben buradayım Ve burada, Orta Doğu' da, kuzeyde, Balkan' da, Akdeniz' de bir politika uyguluyorsanız beni es geçemezsiniz. Biz artık varız burada. Eskisi gibi, böyle, her şeye eyvallah diyen bir ülke değiliz. Bizim de bir politikamız var, bize dikkat edin." Şimdi, böyle diyen bir ülkeye hepimizin sahip çıkması lazım. İktidar o olmuş, bu olmuş, önemli değil. Bu, hepimizin ülkesi ve hepimiz aynı gemideyiz. Bu sahiplenmeyi ben iktidardan da, kamu kurumlarından da, muhalefetten de beklerim yani. Bu benim en tabii hakkım. Çünkü bizim çocuklarımızın geleceğiyle alakalı olan bir husustur.

Bize burada, efendim, birtakım medyalarla iş birliği kurarak veyahut da reklam ajanslarıyla iş birliği kurarak dünyadaki imajımızı, yani bu gelişen imajımızı kırarak, akmakta olan yabancı sermayeyi, gelmekte olan turizmi ortadan kaldıracak, ihracatı baltalayacak, efendim, bir imajla dışarıya servis yapmalarına nasıl izin verebiliriz? Böyle bir şeyi nasıl hoş görebiliriz? Yani bugün bazı televizyonlar... Mesela, ben hatırlıyorum, bir iş arkadaşımız, bir arkadaşımız Fildişi'nden gelecek olan, benim memleketime gelecek olan bir arkadaşımız Fransız televizyonunu izlemiş, Fransız televizyonunu izledikten sonra aldığı uçak biletini iptal ediyor. Sonra biz tekrar rica ettik, "Böyle bir şey yok, gel." dedik. Ondandı, "Ne vardı Fransız televizyonunda?" "Sizde iç savaş var." diyor. Böyle bir imaj veriliyor, düşünebiliyor musunuz?

Elbette Fransızların, Almanların, Amerikalıların, AB ülkelerinin pek çoğunun işine gelmez Türkiye' nin burada yükselişi, burada gelişmesi, büyümesi, dirilmesi, "Ben varım." demesi. Onların her birinin Orta Doğu' da planları var, hesapları var, kitapları var. On senelik, yirmi senelik, otuz senelik, elli senelik yapılmış politikaları var. E, sen buna çomak sokuyorsun "Ben de burada varım." demek suretiyle. Bu çomak sokmaya kim razı olabilir arkadaşlar? İşin arka planı budur. Lütfen, buna dikkat edelim.

Onun için de birtakım yasal olmayan gruplar organize edilmiş hem içeriden hem dışarıdan. Yani bunu Sayın Başbakan çok kısa olarak "faiz lobisi, bilmem ne" filan, kestirmeden bazı şeyler söylüyor. Detaylarını o biliyor ama tabii onu da açıklayacak hâli yok.

Onun için, arkadaşlar, burada...

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Çok güzelim barışçıl görüşlere, başkalarının Türkiye' yi küçük düşürme gösterisi olarak bakmak yerine, onları anlamaya çalışmak ve dinlemek...

SONER AKSOY (Kütahya) – Ben baktığımı söylemiyorum, hayır.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – ...demokratik devlet için en...

SONER AKSOY (Kütahya) – Ben baktığımı söyledim mi?

BAŞKAN – Efendim, müsaade ederseniz, evet son sözlerinizi alayım Hocam.

SONER AKSOY (Kütahya) – Ben “Yurtdışında böyle bir imaj yaratıldı.” diyorum. Ben “Baktım.” diyor muyum?

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Bu imajı...

BAŞKAN – Bir müsaade eder misiniz efendim, bir şey söyleyeceğim...

SONER AKSOY (Kütahya) – Bu imajı kim yarattı, kim verdi bu imajı?

BAŞKAN – Arkadaşlar, bir şey söyleyeyim.

OSMAN AYDIN (Aydın) – Başbakana bu konuda...

BAŞKAN – Müsaade eder misiniz efendim.

OSMAN AYDIN (Aydın) – Ya, 2 kişi kavga etse biri gider oraya...

SONER AKSOY (Kütahya) – Olmaz, bakın, ben sözümü bitireyim, biz sizi dinledik. (Gürültüler)

BAŞKAN – Bir saniye efendim, bir saniye...

SONER AKSOY (Kütahya) – Ben sözümü bitireyim, müsaadenizle Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Buyurun efendim, toparlayın efendim.

SONER AKSOY (Kütahya) – Şunu söylemek istiyorum özet olarak: Yani hukuku... Bakın, biz burada bir, ihtisas düşüneceğiz; iki, adaleti. Adalet ve hukuk. Haksızlık varsa eğer, evet, kızı saçından polis tutmuş da böyle yapmışsa bu yanlış bir şey. Bunun hakkında... Tabii, bu kadar polisin arasında çürük yumurta elbette olacaktır, herkesin, her toplumun içerisinde var. Elbette, onun hakkında şu anda kanuni işlem yapılıyor.

MUSTAFA ÖZTÜRK (Bursa) – Yapılır.

SONER AKSOY (Kütahya) – Yapılıyor ve yapılacaktır da ama sen kalkar da para verirken Başbakana yemin et diye, ana avrat polise küfredersen olmaz ve bunu da sıradan bir adam yapsa belki olur. Nitekim yapıyorlar ama bir milletvekilinin bunlarla beraber olmaması gerekir, milletvekili örnek insandır.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Sayın Başkan, tam bizim de söylediğimiz bu.

SONER AKSOY (Kütahya) – O zaman mesele yok.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Tam söylediklerinizi kendi kanallarınız içinde Sayın Başbakana anlatmanız yani bu şeyi Sayın Başbakana...

BAŞKAN – Efendim, bir müsaade edin...

SONER AKSOY (Kütahya) – Sayın Başbakana ne anlatalım? (Gürültüler)

BAŞKAN – Evet, lütfen...

Bir saniye, Hocam sözünü bitirsin.

SONER AKSOY (Kütahya) – Sayın Başkan, adam gibi adam, adam gibi davranıyor. Bu olaylar karşısında orada gayrikanuni birtakım teşkilatlara, birtakım örgütlere eyvallah mı diyecek? Böyle bir başbakan mı istiyorsunuz? Clinton'un karşısında böyle duran bir başbakan mı istiyorsunuz? Yok öyle bir şey. Değişti, Türkiye değişti.

KEMAL DEĞİRMENDERELİ (Edirne) – Kasımpaşa efeliğine gerek yok ki yani!

SONER AKSOY (Kütahya) – Hayır, Kasımpaşalık da yapmıyor.

KEMAL DEĞİRMENDERELİ (Edirne) – Yapıyor, tamamı yapıyor. Bülent Arınç özür diliyor. İklimi geren kim?

SONER AKSOY (Kütahya) – Hayır, biz diklenmiyoruz, dik duruyoruz.

BAŞKAN – Evet, bir saniye...

KEMAL DEĞİRMENDERELİ (Edirne) – Sevgili Başkanım, ya, iklimi geren kim?

BAŞKAN – Efendim, bir saniye lütfeder misiniz... Bir saniye...

SONER AKSOY (Kütahya) – Biz dik duruyoruz ve şunu iyi bilin ki daima dik duracağız...

BAŞKAN – Bir saniye bir şey teklif edeceğim değerli arkadaşlar.

SONER AKSOY (Kütahya) – ...ve daima dik duracağız.

BAŞKAN – Evet, Hocam, toparlayın lütfen.

SONER AKSOY (Kütahya) – Askerde önümüzü kesenlerin başka yollara tevessül etmesine de izin vermeyeceğiz. Bunu böyle bilin.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Evet, teşekkür ederiz, sağ olun.

Değerli arkadaşlar...

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Demokratik tedbirlere de hoşgörü göstereceğiz, bunu da söyle, aynen söyle. (Gürültüler)

BAŞKAN – Arkadaşlar, bir saniye...

Bu konuya bütün vekil arkadaşlarımız girdi. Tahmin ediyorum, Sayın Alim Işık da bu konularla ilgili, MHP Grubu adına bir açıklama yapma ihtiyacı hissediyor. Son sözü ona vereceğim.

Ondan sonra eğer sayın milletvekili arkadaşlarımız “Bu konuyu biz kendi aramızda tartışalım.” diyorlarsa, toplantıyı bitirdikten sonra salonumuz müsait. Burada, akşama kadar, tartışmak isteyen arkadaşlara bu zemini hazırlayacağım.

Yalnız, kayıtlar açıkken Sayın Işık’a, adaletsizlik olmasın diye, söz veriyorum, hakkı.

Buyurun.

ALİM IŞIK (Kütahya) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Sadece kayıtlara girmesi açısından, tabii, herkesin siyasi düşüncesi ne saygı duyduğumu ama bu ülkenin bir vatandaşı olarak, eskisi gibi her şeye “evet” diyen bir ülke yok görüşüne katılmadığımı, evet denmeyen herkese destek olmakla beraber, bu ülkede bir terör örgütü liderinin hapisshanededen verilen emrine “evet” diyen bir ülkeyi, maalesef, burada tartışmaktan hicap duyduğumu söylemek istiyorum.

SONER AKSOY (Kütahya) – Yok öyle bir şey, öyle bir şey yok.

ALİM IŞIK (Kütahya) – Ben fikrimi söylüyorum.

SONER AKSOY (Kütahya) – Öyle bir şey yok.

ALİM IŞIK (Kütahya) – Şimdi, “eskisi-yenisi” yok, bu ülke bizim hepimizin ülkesi.

SONER AKSOY (Kütahya) – Yok öyle bir şey.

ALİM IŞIK (Kütahya) – 90 yılında, 80 yılında hizmet eden herkesten Allah razı olsun, son on yılda hizmet eden varsa, onlardan da Allah razı olsun. Bunu dememiz lazım. Yani “eskisi-yenisi” bu bizi yaralıyor.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz.

ALİM IŞIK (Kütahya) – Ben, onun için, bu konuya temas etmek istedim.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Çok güzel temennilerinizi çok şiddetle söylediniz.

Teşekkür ederim, sağ olun.

TÜDEF BAŞKANI SITKI YILMAZ – Tüketici örgütleri, tüketici yasası tartışılıyor. İzin verirseniz...

BAŞKAN – Müsaade eder misiniz efendim?

TÜDEF BAŞKANI SITKI YILMAZ – Tüzüğe aykırı değilse...

BAŞKAN – Müsaade eder misiniz? Ben, zaten, oraya, o zemine çekmeye çalışıyorum.

Bazen milletvekili arkadaşlarımız geneli üzerinde de konuşuyor. Elbette, milletvekillerimiz genel kamuoyunun gündeminde olan meselelerin dışında değil, ama bizim Komisyonumuz da, bunu, burada tartıştı. Belli ölçüler içerisinde tuttukları için ben, bütün Komisyon üyesi arkadaşlara teşekkür ediyorum.

Tahmin ediyorum ki Sayın Bakanın bir söz talebi var.

Buyurun.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKAN YARDIMCISI FATİH METİN – Çok teşekkür ederim Değerli Başkanım.

Öncelikle şunu ifade edeyim: Biz Bakanlık olarak, bu kanunu hazırlama heyeti olarak iki yılı aşkın bir süredir çalışılıyor ve bugün, yüce heyetinizin huzuruna gelen bu kanunla ilgili çok değerli milletvekillerimizin çok değerli görüşlerini burada dinlemiş olmaktan ve bu görüşleri almış olmaktan dolayı, hem şahsım adına hem Bakanlığım adına, teşekkür ediyorum bütün milletvekillerimize ve bu kanunun, arzu ettiğimiz gibi, bugüne kadar hazırlanıp geliş şekliyle beraber, bundan sonra da Komisyonumuzun değerli katkılarıyla tüketicilerimizin, milletimizin menfaatine güzel hükümlerle yasalasacağı inancımı belirtmek istiyorum.

Vekillerimizin değerlendirmeleriyle ilgili bir iki hususu polemik değil, sadece bilgilendirme anlamında ifade etmek için söz istedim.

Birincisi, benim konuşmamda da yer aldı: Bu kanunun hazırlanış nedenlerini anlatırken en az bir on madde saydım. Bunlardan bir tanesiydi Avrupa Birliği Yönergesi. Yoksa, Avrupa Birliği süreciyle alakalı değerlendirmeler hususunda hem Sayın Başbakanımızın, Hükümetimizin hem de kurumumuzun görüşleri belli. O noktada, zaten, çok da farklı görüş yok, muhalefetten de öyle. Ancak şu iddiada bulunacaksınız, onu da baz almanızı öneriyorum. Bizim iddiamız ne? Biz diyoruz ki: “Avrupa Birliği uygulamalarının önüne geçtik bu kanunla, bizim hazırladığımız bu tasarıyla.” Bu iddiada bulunuyoruz. E, bu iddiada bulunmanız için de Avrupa Birliği Yönergesi’nde geride kaldığınız bir husus varsa, bunları da mutlaka telafi etmek zorundasınız yine bu kanunla. Bu anlamda biz bunu ifade ettik. Bunu özellikle belirtmek istiyorum. Yoksa, Avrupa Birliği süreciyle alakalı durumumuz nettir, ortadadır. Bu birincisi. Çünkü tüketicimizin hiçbir gelişmiş ülkeden geriye kalan bir hakkı olsun istemiyoruz.

İkinci husus da, önemli diye söylüyorum: Sayın Zeybekçi’nin hassasiyetine katılıyoruz. Kamu sorumluluğuyla alakalı önemli bir hususa değindi ama bu da kanunumuzda var, onu da ifade edeyim. Bizim bu kanunumuz da “sorumluluk” kapsamında bütün kamunun... Yani bütün tüzel kişiler sorumluluk kapsamında. O nedenle, kamu da bunun içinde. Bunu da belirtmiş olayım.

Teşekkür ediyorum, sağ olun.

BAŞKAN – Evet, geneli üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Bir önerge vardır, okutuyorum:

Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan 1/787 esas numaralı “Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun Tasarısı”nın daha ayrıntılı bir şekilde incelenebilmesini teminen bir alt komisyon kurulmasını ve alt komisyonun aşağıdaki milletvekillerinden oluşmasını arz ve teklif ederiz.

Mehmet Ali Susam	Kemal Değirmendereli	Mustafa Öztürk
İzmir	Edirne	Bursa
Osman Aydın	Alim Işık	Bahattin Şeker
Aydın	Kütahya	Bilecik
Hüseyin Üzülmöz		
Konya		

Alt Komisyon Üyeleri:

Mehmet Ali Susam	İzmir
Emin Haluk Ayhan	Denizli
Orhan Karasayar	Hatay
Mustafa Öztürk	Bursa
Ömer Selvi	Niğde

BAŞKAN – Hükümet katılıyor mu efendim?

GÜMRÜK VE TİCARET BAKAN YARDIMCISI FATİH METİN – Takdir Komisyonundur Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Ortak önergeyi oylarınıza sunuyorum alt komisyon ve üyeleriyle alakalı: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Değerli arkadaşlar, bugün, Komisyonumuzun kararıyla, ülkemizi ve bütün tüketicileri yakından ilgilendiren, herkesi yakından ilgilendiren tasarının daha dikkatle hazırlanması ve tarafların, katkı sunmak isteyenlerin tüm katkılarının daha rahatlıkla çalışma ortamına yansıtılması maksadıyla bir alt komisyon kurulmuştur.

SONER AKSOY (Kütahya) – Sayın Başkan, söz alacaktım.

BAŞKAN – Şunu bitireyim vereceğim söz.

Bugün, burada katılmış olan arkadaşlarımız, katılım çizelgesini herkes imzalsın, mail numaralarını ve telefon numaralarını lütfen bıraksınlar ve alt komisyon çalışmalarında, Komisyon üyesi arkadaşlarımız, mutlaka, Komisyon uzmanımızla birlikte arkadaşlarımıza toplantı saatlerini bildirsinler. Meclise giriş-çıkışlarını kolaylaştırınlar. Arkadaşlarımız da, lütfen, hangi maddede hangi önerileri sunuyorsa, yeni madde önerileri de varsa, hem sözlü hem de yazılı olarak hazırlasın, Komisyon üyesi arkadaşlarımıza versinler. Biz, Komisyona, bana iletilen, başta Alışveriş Merkezleri ve Perakendeciler Federasyonu olmak üzere, tüm bilgi ve belgeleri alt komisyona ve Komisyon üyesi arkadaşlarıma vereceğim. Sizler de mail ortamında bütün bu bilgi ve önerilerinizi verebilirsiniz.

Evet, biz bir yasa yapıyoruz. Bu yasa tüketicileri ve üreticileri beraber ilgilendirecek, dolayısıyla bütün katkıları sağlamak zorundayız ve en doğrusunu, en adilini, en çağdaşını yapmak zorundayız. Dolayısıyla, söz isteyen arkadaşlarım, size ayırdığım süre Taksim'e kurban gitti, Taksim sizi de işgal etti. Dolayısıyla, sizler, alt komisyonda...

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Var, var konuşunlar, zamanımız var, bir saat daha zaman var.

BAŞKAN – Alt komisyonda konuşunlar.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – O zaman deme “Taksim'e gitti.” diye. Taksim önemli bir şey yani.

BAŞKAN – Hayır, bir saniye, bir saniye... Şimdi, kapattıktan sonra, zaten oturum onun üzerine devam edecek, tamam mı?

TÜDEF GENEL SITKI YILMAZ – Federasyon adına bir kişi, bizden, alabilir mi? Bir kişi söz istiyor.

BAŞKAN – Kardeşim, katılacaksınız ve bütün görüşlerinizi söyleyeceksiniz. Madde madde de söyleyeceksiniz, geneli üzerinde de söyleyeceksiniz. Burada bir şey söylerseniz, şu anda maddelere girmediğimiz için...

TÜDEF GENEL SITKI YILMAZ – Maddelerle ilgili değil ama bazı temel konuları sizlerle paylaşmamızın yararlı olacağını düşünüyoruz.

BAŞKAN – Zaten paylaşacaksınız, bizim adımıza alt komisyonda paylaşacaksınız, anlatabilirim mi? Yani, dolayısıyla, zaten, bunun içerisine katılacaksınız.

MUSTAFA ÖZTÜRK (Bursa) – O maddede görüşeceğiz.

BAŞKAN – Tabii, yani şimdi alt komisyon çalışmalarını bitirecek Hükûmetle beraber bir tasarı metnini, alt komisyon, uzlaşacak, bir metin hâline getirecek, ondan sonra da tekrar burada gelip bütün Komisyon üyesi arkadaşlarımıza “Biz şu maddeleri şöyle yaptık, bunu da böyle yaptık, gerekçemiz de budur.” diyecek, bizi ikna edecekler, sizi ikna edecekler, tamam mı?

TÜDEF GENEL SITKI YILMAZ – Tamam o zaman.

BAŞKAN – Peki.

Son, buyurun Sayın Aksoy.

Bakan Bey, bir notu var.

SONER AKSOY (Kütahya) – Sayın Başkanım, çok teşekkür ederim.

Hükûmete, aynı zamanda, tabii, takdir Komisyon üyelerimizin olmak üzere, diyorum ki: Bu yasa tüketici koruma yasası, yani “Pazarlayıcı veya üretici tüketiciye zulmediyor, baskı yapıyor, biz de onu koruyalım.” gibi bir anlam da çıkıyor bu tüketici koruma yasasından. Biz mesela daha önce “Petrol Piyasası Yasası, Doğal Gaz Piyasası Yasası” gibi yasalar çıkarmıştık. Bu da ticari hayatı regüle eden ve o piyasayı koruyan bir yasa. Acaba, ismini değiştirme noktasından da yani “piyasayı koruma”, “ticari piyasayı koruma yasası” gibi bir düzenleme yapılabilir mi? Yani bir istifam, anekdot olarak bunu arz ettim.

Takdir sizlerin.

BAŞKAN – Evet, alt komisyon onun üzerinde de dikkatle bir değerlendirme yapsın.

Sayın Bakanım, son söz sizin.

Buyurun.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKAN YARDIMCISI FATİH METİN – Değerli Başkanım, Soner Bey'in bu ifadesine, unuttuğum önemli bir hususu söyleyeyim.

Şimdi, biz bu kanunu hazırlarken -çok önemli- Sayın Bakanımızın, Değerli Bakanımızın bir dengesi üzerine kurduk, ilkesi üzerine kurduk, o da şudur: Bilinçli tüketici, basiretli tacir. Dolayısıyla, bu dengeyi bu kanunda gözettilik, her maddesinde bunu görebilirsiniz. O nedenle, bu hassasiyetle çalıştık. Ama isim üzerindeki husus Komisyonun takdirinde.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Oturumu kapatıyorum.

Kapanma Saati: 16.10